

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 22, 1985

Nr. 206

Žvilgsnis į TSRS darbininkų padėtį

BALYS GAJAUSKAS
iš Permės lagerio
(Tęsinys)

Bolševikų imperijos žemės ūkio darbininkų valstiečių padėtis, tai skaudūs, pilni tragiškų likimų ir aukų istorija. Nė vienos pramonės ar kultūros šakos darbuotojai tiek nenukentėjo, kiek valstiečiai. Valstiečių problema dar laukia savo tyrinėtojų ir rašytojų. Iš to, kas parašyta imperijoje — maža vertės, nes tie veikalai nenagrinėja į Sibirą bei kitur nutremtų valstiečių likimo, neaprašinėja visu valstiečių tragiškos ir beviltiškos būklės. Romanai, apsakymai, apybraižos, sociologiniai tyrimai skiriami nuslėpti ir tušuoti sunkią valstiečių padėtį. Jei kas bando šiek tiek pakritikuoti kolūkių, paskelbti nuomonę, nesutampanti su oficialiaja, tokio autoriaus kūryba neišvysta šviesos, jeigu jam neatsitinka dar blogiau.

Po Stalino mirties, kai bolševikų vadeivos kovojo dėl valdžios ir vidaus politika buvo nenusistovėjusi, cenzūra neturėjo aiškių gairių. Tada ji praleisdavo ir realiau galvojančių autorių kūrybą. Dabar totalinė cenzūra, kuri prasidėjo nuo menkiausio partinio sekretoriaus iki baigiasi imperijos valdovu, nepralei-

džia į spaudą jokios laisvės mės minties.

Tragiška valstiečių istorija bolševikų imperijoje prasidėjo nuo jos įkūrimo. Pirmojo pasaulinio karo išvarginti valstiečiai negalėjo pasidžiaugti atėjusia taika. Jų laukė nauji sunkumai, nelengvesni, o daugeliui net sunkesni, už karo metų sunkumus. Jau pilietinio karo metais bolševikai atimino iš valstiečių žemės ūkio produktus. Dėl galutinio žemės ūkio nualinimo kai kuriose srityse kilo badas. Vėliau iš valstiečių atimino ir žemę, trėmė juos iš gimtųjų vietų į Sibirą. Likusieji šiek tiek atkuto, bet netrukus juos užgruvo nauja nelaimė. 1929 m. prasidėjo kolektyvizacija. Ypač smarkiai nukentėjo Ukraina — dirbtinis badas nusinešė į kapus milijonus valstiečių. Nelengva buvo ir kituose rajonuose: ir ten atimino iš valstiečių žemę, padargus, prievarta varė į kolūkius. Nepaklusnūsios trėmė į tolimas šalies sritis, uždarinėjo į konclagerius. Tada valstietis neturėjo nei nuolatinio užmokestio, nei poilsio. Dirbo pusbadis, bet negalėjo palikti kolūkio. Jis buvo tikras baudžiauninkas, su kuriuo naujieji valdovai visiškai nesi-skaitė.

(Bus daugiau)

Bando pagerinti ryšius su draugais

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas pasiuntė specialų asistentą, valstybės departamentą sekretoriaus padėjėją John Whitehead, į Romą ir Kairą su asmeniškais laiškais prezidentui Mubarakui ir premjerui Craxi. Italų premjerui adresuotas laiškas prasideda: „Dear Bettino“. Reaganas noris užglostyti įtampas, kurie atsirado su Italija ir Egiptu po italų keleivinio laivo pagrobimo. Washingtone kalbama, kad pasiuntinys aplankys ir Tunisą, nors tai oficialiai neskelbiama. Tuniso vyriausybė net planavusi nutraukti diplomatinius ryšius su Amerika.

Italų spauda vieningai pasmerkė Amerikos elgesį laivo pagrobimo incidente. Italų žurnalas „Europeo“ įsidėjo karikatūrą, kurioje kaubojiskai apsirengęs didelis Reaganas, ant kelio pasidėjęs muša nedidelį premjerą Craxi. Kairiosios proletarų demokratų partijos vadas M. Gorla pasakė: „Kyla klausimas ar Italija toliau lieka maža didelės imperijos provincija be suvereninių teisių?“

Italijos partijų pareiškimai rodo, kad premjeras Craxi toliau gali likti premjeru. Manoma, kad ir respublikonai, kurie sukėlė krizę, įsijungė į naują penkių partijų koaliciją. Spauda sutinka, kad prezidentui Reaganui būtų geriau, jei jis į Ženevą nuvažiuotų su visais Europos sąjungininkais vieningai sustojusiais už jo pečių. Tuomet jis galėtų stipriau laikytis derybose su sovietų vadu Gorbačiovu.

Iš Italijos į New Yorką buvo pervežtas italų laive paleistinių nešautas turistų L. Klinghoffers. Be šeimos narių ir draugų buvo valsty-

bės departamento atstovas, New Yorko kongresmanas Ted Weiss ir sen. D'Amato. Jis pareiškė siūlysią apdovanoti velionį Klinghoffers pomirtinių „Garbės medaliu“.

Komentatoriai rašo, kad italų premjeras iš šio incidento gali išeiti dar stipresnis. Kairiųjų spaudoje jis giriamas už pasipriešinimą arogantiškam milžinui — Amerikai, kuri draudė Italijai paleisti PLO veikėją Abbas, o italų vyriausybė jį paleido.

Pakistanas nenori atominio ginklo

New Yorkas. — Pakistano prezidentas Zia ul-Haq Jungtinėse Tautose išreiškė viltį, kad jam pavyks įtikinti Indijos premjerą Gandhi, kad yra įmanoma pagerinti Indijos-Pakistaną santykius. Jis yra kalbėjęs su Gandhi dviem atvejais: premjerės Indiros Gandhi ir sovietų vado Černomoros laidotuve.

Gen. Zia pareiškė, kad Pakistanas nesiekia įsigyti branduolinių ginklų. Jis pasirengęs įsileisti į savo reaktorių tarptautinę kontrolę, jei Indija padarytų tą patį. Indija iki šiol neįsijungė į tarptautinės kontrolės sutarimą. Indija vis ginsisi, kad jos atominė programa skirta tik taikingiems tikslams ir kaltina Pakistaną, kad jo reaktoriai dirba tik ginklams. Pakistanas branduolinių ginklų nenori ir neturi lėšų jiems gaminti, pasakė gen. Zia. Jis siūlė Indijai susitarti tiesioginėse derybose ar per tarptautines agentūras dėl branduolinių reaktorių inspekcijos.

— Meksikoje vėl buvo jaučiamas nedidelis žemės drebėjimas. Panašūs drebėjimai vyko New Yorke, Long Island, New Jersey.

Popežius Jonas Paulius II spalio 18-20 dienomis lankėsi Sardinijos saloje. Jis aplankė šešis miestus, susipažindamas su vietos Bažnyčios ir gyventojų problemomis bei rūpestiais. Nuotraukoje popežius su šalmu Sardinijos Montepioni kasykloje, 1,200 pėdų po žeme. Sardinijoje yra nemažai sidabro, cinko ir švino kasyklų.

Didžiųjų savaitė Jungtinėse Tautose

New Yorkas. — Šią savaitę Jungtinių Tautų Asamblėjoje kalbas pasakys pasaulio „didieji“: Saugumo Tarybos pastovieji nariai. Spalio 24 kalbės: prezidentas Reaganas, Britanijos premjerė Margaret Thatcher, Kinijos premjeras Zhao Zihang, Prancūzijos užsienio reikalų ministras Roland Dumas, sovietų — Shevardnadze. Tą dieną bus leista kalbėti ir Indijos premjerui Rajiv Gandhi, kuris yra nepripažintųjų valstybių bloko pirmininkas.

Praėjusį penktadienį kalbą pasakė kelių valstybių, kurios nėra JT narės, atstovai. Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Agostino Casaroli perskaitė popežiaus Jono Pauliaus II pareiškimą. Jame pabrėžiamas pavojus, kurį sudaro neturtingųjų šalių įsiskolinimas. Tai etinis ir humanitarinis klausimas, kurį reikia neatidėliojant išspręsti. Kai kurios šalys dėl tų skolų stovi ant visiško sugriuvimo bedugnės. Iš to beviltiškuoju naudoti neturi nei skoliniojo, nei įsiskolinusio. Visų interesai reikalauja ir teisingumas reikalauja, kad pasaulis šią situaciją svarstytų plačiai, nežiūrint į ją tik iš ekonominio ar piniginio taško, bet atsižvelgiant į socialinę, politinę ir žmoniškąją dimensiją, sakoma popežiaus pareiškime.

Tą pačią dieną kalbėjo pasiuntiniai iš kitų šalių, kurios nėra narės: Lichtenšteino, Šveicarijos, Monako ir Šiaurinės Korėjos. Šios atstovai atmetė sumanymą, kad abi Korėjos būtų priimtos į JT. Jis sakė, kad narystė bus normali tik tada, kai abi Korėjos susijungs į vieną valstybę. Kitaip į šį klausimą žiūri Pietų Korėja, kurios užsienio reikalų ministras rugsėjo mėn. pasakė, jog yra absurdas, kad Korėjos nėra JT narės.

Generaliniuose JT Asamblėjos debatuose iki spalio 4 d. kalbėjo 137 kalbėtojai. Dabar vyksta JT 40 metų įsteigimo sukakties minėjimo kalbos. Vienas iš JT chartą pasirašusių San Francisco konferencijoje diplomatų buvo Bolivijos atstovas dr. Carlos Salama. Jis penktadienį pažvelgė į nueitą kelią ir pripažino, kad JT tikslai nebuvo pasiekti. Buvo žengta

Prezidentas apie įtampų kilmę

Washingtonas. — Savo šeštadienio kalboje per radiją prezidentas Reaganas kalbėjo apie savo planuojamą susitikimą su Gorbačiovu. Prezidentas pasakė, kad pasaulinė taika susideda ne tik iš ginklų varžymo. Tikrai taikai reikia įtampų mažinimo. Reikia sumažinti įtampų šaltinius, kurie skatina žmones ginkluotis. Tikra taika pagrįsta laisvu apsisprendimu, individų teisių gerbimu, atviromis ir garbingomis komunikacijomis. Mes siekiame tokios taikos, pasakė prezidentas, pridėjęs, kad jis pasakys Gorbačioviui Amerikos nuomonę apie žmogaus teisių laisvumą, apie kišimąsi į kitų šalių reikalus. Pokalbių konferencijos rezultatai priklausys nuo Gorbačiovo intencijų imtis žygių prieš tikrąsias įtampų priežastis, pasakė prezidentas.

— Sovietų diplomatus Beirute pagrobusi grupė pranešė spaudai, kad nužudytas dar vienas rusas. Policija nuvykusi į paskelbtą vietą, jokių žuvusių nerado.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Pietų Korėjos karo laivai ir lėktuvai nuskandino Šiaurės Korėjos šnipų laivą prie pietinio Pusan miesto pakraščio. Neskelbiama, kiek korėjiečių žuvo.

— Kremlius vadovybėje tęsiasi valymai. Pakeistas ilgametis užsienio prekybos ministeris Nikolai Patolicev. Jo vietą užims Boris Aristov, buvęs sovietų ambasadorius Lenkijoje.

— Sekmadienį apie 50,000 žmonių Belgijoje protestavo prieš JAV branduolinių raketų išdėstymą belgų žemėje.

— Lenkai Varšuvoje paminėjo kun. J. Popielusko mirties metines. Dalyvavo apie 20,000. Milicija tris suėmė.

— Kanados Chryslerio darbininkai nutarė baigti penkių dienų streiką. Tos bendrovės JAV įmonės dar streikuoja.

— Japonijoje įvyko piktos Narita aerodromo priešinių demonstracijų. Apie 9,000 policininkų gynė aerodromo įrengimus, 240 žmonių suimta, sužeisti 95 policininkai. Padaryta daug nuostolių.

— Jungtinėse Tautose ponina Nancy Reagan vėl susitiko su 32 prezidentų ir premjerų žmonom ir nagrinėjo narkotikų piktnaudžiavimo klausimą.

— Šiaurinėje Airijoje IRA padėtis bomba prekybos centre sužeidė 20 žmonių, jų tarpe kelis policininkus.

— Gynbos departamentas paskelbė, kad visi kareiviai bus tikrinami ar jie neturi AIDS mikrobų (Acquired immune deficiency syndrome).

— Britanijoje angliakasių unijos dalis atsiskyrė ir įsteigė savo organizaciją. Nariai pasipiktinę, kad unijos vadovybė ilgai streikavo, nors nariai nebuvo balsavę streikuoti. Konservatorių spauda kaltina angliakasių vadovybę komunistiniais polinkiais.

— Salvadore komunistai, kurie laiko įkaitę prezidento Duartes dukterį, pakeitė savo reikalavimus už jos paleidimą. Jie reikalauja paleisti iš kėlėjų daugiau savo draugų.

— Afganų laisvės kovotojai paskelbė Pakistaną, kad partizanai pasikeitė karo belaisviais su sovietais. Už du sovietų kareivius, partizanai mainais gavo šešis kalinamus sukilėlius.

Izraelis ieško ryšių su Maskva

Washingtonas. — Izraelio premjeras Peres tarėsi su prezidentu Reaganu, kelis kartus susitiko su valstybės sekretoriumi Shultz ir su gynybos sekretoriumi Weinbergeriu. Įvyko pasikalbėjimai su Kongreso nariais ir su spaudos atstovais. Buvo paliesti taikos klausimai, kova prieš terorizmą, ekonominės paramos planai. Buvo kalbėta ir apie Izraelio mokslininkų įsijungimą į JAV erdvės gynybos sistemų ieškojimą ir tyrinėjimus. Izraelis sutikęs jungtis į tyrimus.

Premjeras atsivežė į Washingtoną naują pasiūlymą derėtis dėl taikos. Jis griežtai atmetė bet kokias derybas su PLO. Spaudos konferencijoje, kuri vyko Izraelio ambasadoje Washingtone, kur dalyvavo ir arabų spaudos atstovai, Peres pasakė, kad derybose turėtų dalyvauti didžiosios pasaulio valstybės. Jis siūlė, kad Jungtinių tautų Saugumo Tarybos pastovieji nariai: Amerika, Sovietų Sąjunga, Britanija, Kinija, Prancūzija imtųsi iniciatyvos taikai Viduriniuose Rytuose įgyvendinti. Tos didžiosios branduolinės galybės galėtų padaryti bendrą pareiškimą, pritarantį tiesioginėms Izraelio-Jordanos deryboms. Prieš didžiųjų valstybių įsijungimą į taikos procesą, jos visos turėtų atnaujinti su Izraeliu diplomatinis ryšius. Sovietų Sąjunga nutraukė santykius su Izraeliu 1967 m., kai prasidėjo Šešių dienų karas.

Paskutiniu metu Izraelio vyriausybė pradėjo akciją, siekiančią normalių santykių su sovietais. Izraelis siekia ne tik įjungti Maskvą į tiesiogines derybas, bet kartu ieško durų paspausti Maskvai dėl sovietų žydų emigracijos. Sovietų dalyvavimui derybose iki šiol priešinosi Amerika, tačiau tam pritarė Jordanas. Sovietų įjungimui į taikos konferenciją priešinosi ir Izraelio dešinioji Likudo partija, kurios vadas yra užsienio reikalų ministras Shamiras.

Kada sovietų vadas Gorbačiovas lankėsi Paryžiuje, Izraelio savaitinis laikra-

stis „Koteret Rashit“ paskelbė, kad Paryžiuje slapta lankėsi ir premjeras Peres, susitikęs ten su Gorbačiovu. Premjero įstaiga šią žinią paneigė.

Nors Likudo politikai koalicinėje Izraelio vyriausybėje oficialiai ir nepritaria sovietų įtraukimui į taikos derybas, jie irgi pritarė didesnei žydų emigracijai iš Sovietų Sąjungos. Kai kurie komentatoriai mano, kad Pereso siūlymas sovietams įsijungti į Izraelio-Arabų taikos derybas yra masalas, kurio tikslas išsiderinti žydų emigracijos palengvinimą. Rugsėjo mėnesį sovietai išleido emigruoti 93 žydus. Šiais metais jų emigravo 796, o pernai per visus metus emigracijos vizą gavo 721 žydus.

Gorbačiovas Paryžiuje spaudos konferencijoje turėjo atsakinėti į klausimus apie žydų persekiojimą, laisvių varžymą, apie santykius su Izraeliu nepalaikymą. Gorbačiovas atsakė, nežinąs koks valstybės paslyje, kur žydai turėtų tiek socialinių ir politinių teisių, kiek jie turi Sovietų Sąjungoje. Jis pasakė, kad diplomatiniai ryšiai su Izraeliu jungiami su padėties normalizavimu Viduriniuose Rytuose. Juo greičiau ta padėtis bus normalizuota, tuo greičiau mes pradėsime svarstyti santykius su Izraeliu normalizavimą, pasakė Gorbačiovas. Jis pridėjo: mes dalyvausime sukuriant Izraelio valstybę, mes pripažinome jo suverenumą, jo teisę egzistuoti, jo teisėtus reikalavimus ir jo saugumą. Gorbačiovas toliau suminėjo keturis punktus, kurie turi būti įgyvendinti ieškant taikos: Izraelis turi pasitraukti iš okupuotų teritorijų; palestiniečiai turi turėti laisvą apsisprendimo teisę; turi būti gerbiamas Libano suverenumas ir teritorinis neliečiamumas ir Izraelis turi turėti pripažintą teisę egzistuoti.

Buvusi praėjusių rinkimų demokratų kandidatė į viceprezidento vietą, buvusi Kongreso narė Geraldine Ferraro neseniai lankėsi Sovietų Sąjungoje. Iš Maskvos ji atvažiavo į Izraelį, kur viešėjo penkis dienas. Ferraro pasakė, kad Izraelio vadams apie savo pasimatymą su sovietų prezidentu Andriejumi Gromyka ir su Šiaurės Amerikos reikalų specialistu Georgijumi Arbatovu. Paklaustas, kodėl sovietai neįleidžia daugiau žydų, Gromyko paaiškino, kad jų išvažiavimas sudarytų sovietams nemažą „smegenų patūstinimą“. Arbatovas pasakė, kad žydų išleidimas sukelia nepasitenkinimą sovietų visuomenėje. Daug žydų yra baigę Sovietų Sąjungoje aukštuosius mokslus. Jie užėmė universitetuose vietas, atimdami jas iš kitų piliečių. Visą tėvynę gavę, dabar jie tėvynėi nedėkingi išvažiuoja, pasakė Arbatovas.

KALENDORIUS

Spalio 22 d.: Melanas, Salomė, Sudimantas, Minė.
Spalio 23 d.: Jonas Kap., Koridulė, Ramutis, Jautrytė.

ORAS

Saulė teka 7:09, leidžiasi 6:01.

Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 65 l., naktį 50 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NERISGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

PEPTINIŲ ŽAIZDŲ DIAGNOZAVIMAS (6)

Leiskimės peptines žaizdas tirti šiandieninėmis tyrimo priemonėmis — tik taip elgiantis galime šio to geresnio tame reikale tikėtis.

Mediciniškas

raginimas

Žinoma, patyręs gydytojas, vadovaudamasis paciento nusiskundimais ir jo ligos istorija, gali įtarti esant peptinę žaizdą ir net jos vietą pramatyti. Tik nepamirština, kad įtarimas bei numatymas dar toli gražu nėra diagnozė. Todėl gydytojas stengiasi įgyti daugiau duomenų tos žaizdos reikalu. Mat, peptinės žaizdos skausmas gali būti panašus į kitų kitokių virškinimo kanalo negėrumų sukeltuosius.

Todėl nė vienas pacientas pamirškime netiesą, kad gydytojas viską žino apie peptines žaizdas ir tegul tuojau prirašo vaistus nuo jų. Toks nesiorientuojantis pacientas nesio iš gydytojo tablečių ir nedarymo jokių tyrimų. Tai pereito šimtmečio galvojimas ir elgesys yra toks paciento nesiorientavimas, kada nei vaistų, nei tyrimų dabar turimų tada nebuvo. Todėl būtų mediciniškas apsilaidimas, kartais net mirtinas taip elgiantis peptinių žaizdų atveju, kaip buvo elgiama senovėje. Mokslas žengia pirmyn ir mes turime žingsniuoti kartu su juo, jei nenorime be reikalo sau kenkti, o kartais net ir per anksti mirti. Todėl pilnai gydytoju pasitikime ir leiskimės tiriami taip, kaip gydytojas nurodo.

X-Ray tyrimas peptinių žaizdų

Ieškant peptinės žaizdos dabar dažniausiai esti daromas X-Ray tyrimas. Tamsiam kambaryje pacientas nuryja bario skystį (jis sudaro šešėlius X-Ray nuotraukoje — prašina pro jį tie spinduliai) ir daroma visa eilė nuotraukų įvairiose kūno pozose. Gautose nuotraukose žiūrime šešėlių, kurie skrandyje ar dvilypirštėje žarnoje esamos žaizdos porofili sienelėje nurodo kaip įdubimą.

Čia ir gi žinokime tiesą, kad ne visos esamos žaizdos ant X-Ray yra matomos. Nerandant žaizdos ant X-Ray nuotraukų, dar nėra tikra, kad tos žaizdos nėra. Net pusė visų dvilypirštėje žarnoje žaizdų nerandama X-Ray tyrimu. Mažos žaizdos tiek skrandyje, tiek dvilypirštėje žarnoje irgi nesusekamos tuo tyrimu.

Endoskopijos nauda

Žodis Endoscopia (Endoscopy) reiškia vidaus-pažiūrėjimas. Yra vidaus viršutinio virškinimo kanalo apžiūrėjimas (upper endoscopy): tai apžiūrėjimas stemplės skrandžio ir dvilypirštės žarnos, o apatinės virškinimo kanalo dalies vidaus apžiūrėjimas (lower endoscopy) — tai apžiūrėjimas specialiu vamzdeliu storosios žarnos. Tai bendri pavadinimai.

Jie dalinasi į paskiras dalis. Viršutinėje endoskopijoje apžiūrima stemplė (esophagoscopia), skrandis (gastroscopia) ir dvilypirštė žarna (duodenoscopia). Vienu žodžiu, visas tas tyrimas vienu kartu atliekamas vadinamas dar UPPER PAN ENDOSCOPY — tai viršutinės visų trijų virškinimo dalių apžiūrėjimas.

Apatinėje endoskopijoje kartais visa storoji žarna apžiūrima (colonoscopy), o kartais tik dalis jos: jei tik pati apatinioji dalis storosios žarnos (25 cm.) apžiūrima (proctoscopy) ar antra tiek daugiau tos žarnos tolimesnės dalies apžiūrima (sigmoidoscopy).

Apsišvietęs lietuvis turėtų susipažinti su tais terminais. Tada jam bus lengviau orientuotis gydytojui jam paaiškinant, ką jis jam imasi tirti. Dabar tokie tyrimai yra labai dažni, tai ne senovės laikai. Mes visi turime tinkamai šviestis.

Taigi endoscopia yra tyrimas virškinimo kanalo pagalbam lankstaus su šviesa vamzdelio (endoscopus: gastroscopus ar colonoscopy, sigmoidoscopy) su gastroscopu apžiūrima stemplė, skrandis ir dvilypirštė žarna. Pagal tyrimo vietą žarnoje naudojamas atitinkamo ilgio vamzdelis ir jo pavadinimas atsako tiriamos vietos pavadinimui.

Ir Lietuvoje tokie tyrimai daromi

Dabar Vilniuje gydytoja tirianti minėtą vamzdeliu teisingai guodžia ligonį, girdi, aš jau padariau esu du tūkstančių tokių tyrimų, esu ganėtinai patyrusi, todėl nebijok, nesijaudink. Tokie tyrimai dabar naudojami visame pasaulyje. Neatsilikime ir mes: duokimės tiriami, nes dabar tokie tyrimai yra būtini — tik taip ištyrus ligonį, galima jam labai naudingai pasitarnauti.

Pirmas laisvoje Lietuvoje taip tyrė skrandžius ligonius profesorius med. dr. Juozas Meškauskas. Čia rašas tada buvo jo asistentas. Jis išsilavino Vienaioje ir atvežė į Kauno klinikas net du gastroscopus — tada dar nelanksčius vamzdelius.

Tuo laiku Amerikoje buvo tik vienas gastroscopas atvežtas Austrijos žydo gydytojo Shindlerio — pabėgusio nuo persekiojimo.

Dabar tas instrumentas taip išstobulintas, kad tiriami dveju metų vaikai net geriau už suaugusius tokį tyrimą pakelia. Neturėtų ir mūsų žmonės senoviskai gydytis, vis dar bijoti naujo tyrimo — su vamzdeliu į skrandį įėjimo. Neturėtų mūsų šie taip pat gąsdinti kitų nepagrįstu gądinimu, girdi, „geriau gimdyti, negu tokį vamzdelį nuryti...“ Toks nusiteikimas neturi

Nuo jaunystės šaulė, Lietuvos Šaulių sąjungos vadė Anelė Kirvaitytė, Lietuvoje apdovanota Šaulių Žvaigždės medaliu ir Šaulių sąjungai. Už tokią veiklą čia apdovanota Šaulių Žvaigždės ordinu ji atlieka patriotinę programą Alvedo pažmonyje Lietuvoje sodyboje.

Nuotr. M. Nagio

Lietuviai pensininkai klausosi sveikatos pranešimo Alvedo pažmonyje Lietuvoje sodyboje.

Nuotr. M. Nagio

nieko bendro su realybe. Mat, dabartinis gastroscopas yra plonas ir lankstus. Jis lengvai nuryjamas. Juo tyrimas tęsiasi vos kelias minutes, jei nerandama ligos, apžiūrint stemplę, skrandį ir dvilypirštę žarną. O jei prisieina paimti gabalėlį gleivinės mikroskopiniam ištyrimui (biopsia) nuo žaizdos krašto ar nuo auglio bei iš uždegimo vietos, tada tas tyrimas kelio minučių užsitiesia, pacientui nieko nejaučiant ir patogiai ant kairio šono gulint. Svarbu, kad pacientas ramiai alsuotų, neriaugėtų ir vamzdelio nekandžiotų (tam jis laiko tarp dantų plastikinį vamzdelį). Storosios žarnos pilnas tyrimas daug ilgiau užsitiesia — iki pusės valandos ar panašiai.

Nuodugnus apžiūrėjimas su Endoscopus

Per vamzdelio galą apšvičiama tiesiogiai visos tiriamos dalies sienelės. Nieko nepažiūrima. Todėl toks tyrimas yra labai tikslus. Prisiminkime mūsų prezidentą: jam pilnai nebuvo storoji žarna ištyrta prieš rinkimus, todėl tik po pilno ištyrimo buvo susektas laiku vėžys.

Nugrybimas dalies gleivinės daromas specialiu instrumentu įvedamu per endoskopą. Tas nugrybimas (biopsia) daroma susekimui uždegimo prigimties polypo ar auglio gėrybiškumas — blogumas (vėžiškumas) ir ar žaizda yra vėžiška. Mažiausias pakitimas ar žaizdėlė bei polipėlis... vis pastebimas taip tiriant. Ligonis nejaučia skausmo darant biopsiją ir atliekant visą tyrimą. Jis prieš tai gauna atropino 0.4 mg. injekcija (seilių išdžiovinimui bei skrandžio — žarnų judesį sumažinimui) ir Dmerolio 50 mg. nepadidėjusio palengvinimui, jei ligonis nėra alergiškas tiems vaistams. Tuo reikalu gydytojas nuodugnai apklausinėja ligonį, ypač sužinoma, ar jis neturi kataraktos (tada atropino neduodama). Prieš pat tyrimą išpurkčiama gerkle, kad ligonis nejauštų nemalonus nuryjant vamzdelį. Keliohika minučių gerkle esti aptirpusi. Ligonis pasirašo sutinkas tokiam tyrimui.

Žaizdos gijimo sekimas gastroscopu

Labai svarbu gastroscopu sekti žaizdos gijimą. Todėl toks tyrimas kartojamas pagal reikalą: kartais už kelių dienų — dažniausiai po 4-6 savaičių. Pasitaiko, kad toks tyrimas reikia kartoti keturis, šešis kartus ar dar daugiau kartų. Skrandžio žaizdos gydymą daroma kiekvieną kartą tiriant. Dvilypirštės žarnos žaizdos praktiškai nevirsta vėžiu, todėl jų atveju nedaroma biopsija.

Po pirmos biopsijos gali dar būti neaiškūs duomenys, ar žaizda nėra išopėjęs vėžys. Pakartotinai tiriant ir biopsiją darant surandama vėžys, jei jis ten yra išopėjęs ar dar ne.

Pailiustravimui pakartotinos biopsijos naudos pravers šitoks pavyzdys. Graikų kilmės, 26 m., nesenai vedęs brokeris tiriamas gastroscopu. Pirmą kartą jo skrandyje žaizdos biopsiją darant

nebuvo rasta vėžio. Pakartotinai tiriant, rastas vėžys. Jis netikėjo: gerai dar jautės, jaunas, pilnas energijos, laukėsi jo žmona kūdikio. Nuvykę į Mayo klinikas. Ten patvirtino mūsų ligoninės duomenis. Nelaimingasis vieno labiausiai troško: dar išvysti savo kūdikį, kuris dar buvo negimęs. Jo troškimas išsipildė — jis jį išvydo ir ramiai iškeliaivo negrįžtamai.

Kiekvienas negaluojančias turi būti tiriamas endoskopu

Dabar kiekvienas peptinę žaizdą turintis ar virškinimo kanalu nusiskundžiantysis turi būti tiriamas endoskopu. Čia prisimintinas mūsų prezidentas. Tai visai paprastas tyrimas, lengvai paciento pernešamas, nors pradžioje jam gali atrodyti baisus. Jis toks visai nėra.

Didelė tragedija gali sekti, jei X-Ray tyrimu susekus skrandyje žaizdą, yra nedaro gastroscopija, o gydoma. Ta skrandžio žaizda gali būti vėžinė. Laiku ją išoperavus, ligonis gali pasveikti. Žinotina, kad kepenys yra geriausias maistas vėžiui. Todėl jėse jis dažnai prasideda ar iš kitų vietų (skrandžio, krūties, moteriškų organų...) i jas nukeliauja.

LIETUVOS VOKIEČIŲ MUZIEJUS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Ne tik gražiais žodžiais Lietuvos vokiečiai prisimena savo gimtuosius namus (apie tai rašiau rugsėjo mėn.), bet taip pat visus atsivežtus Lietuvoje papročius bei kultūrinę gėrybę jie nori išsaugoti ateinančioms kartoms įsteigti muziejų. Jo vedėju ir kartu Lietuvos vokiečių žurnalo „Die Raute“ — Rūta redaktorium yra 62 m. Albertas Unger. Ne kokiame nors puošniame pastate jis yra, bet kukliame name.

Vedėjo teigimu, šis muziejus lietuviškais rinkiniais yra ne tik didžiausias Europoje, bet gal net visame pasaulyje, padalintas į atskirus skyrius: drožinių, audimo, paveikslų, knygų ir t.t. Visi rinkiniai yra suaukoti visame pasaulyje išsiblaškiusių Lietuvos vokiečių. Ten randami verpimo rateliai, pinigai, atvežtas iš Lietuvos Vilniaus herbas, iš Kanados atsiųsta Lietuvoje naudota žibalinė lempa, pagaminta... Neheime — Hiustone (taigi muziejaus vietovėje), tautiniai lietuviški rūbai ir kt.

Paskutinis rinkinys atėjo iš vieno buv. Vokietijos kareivio. 1941 m. pašauktas į kariuomenės eiles, jis į piniginę įsidėjo ir 10 litų monetą. Sovietų nelaisvėje darant krata, raudonarmietis surado lietuvišką pinigą. „Srebro“ — klausia rusas. „Nix srebro“ — atsakė Lietuvos vokiečiai. Raudonarmietis sidabrinį pinigą vokiečiui grąžino.

Nežiūrint daugelio perkelimų iš lagerio į lagerį, tikrinimų iki „paskutinio siūlo“, vokiečiai Lietuvos

Skrandžio sunkos tyrimas

Kartais gydytojas randa reikalą ištyrėti skrandžio sunkos rūgštingumą. Gastroscopas yra taip sutvarkytas, kad lengvai išsiurbia skrandžio sunką į specialų indelį. Tas sunkos tyrimas kartais padeda specialiam gydymui bei bloginės žaizdos nuo gėrybinės atskyrimui. Žinotina, kad dabartiniu metu tos sunkos tyrimas yra daug rečiau daromas, kaip anksčiau buvo elgiama. Tik dvilypirštės žarnos atveju ta sunka dažnai yra tirama.

Dar viena nauja endoskopijos

Tai citologinis (celių) tyrimas, ar jos nėra vėžiškos. Tam tikslui specialiu šepetėliu nubrozdinama įdegusi gleivinė ar auglio bei žaizdos paviršius ir surinktos celės dedamos ant stiklo ir jis merkiamas į 95 procentų alkoholi. Po to tiriamos celės mikroskopiškai. daug lietuvių yra tame darbe dirbančių Chicago universitetuose ir geriausias ligoninėse. Jos visų gydytojų ten laikomos nepamainomomis darbininkėmis. Ačiū joms už lietuvių vardo iškilimą mokslo įstaigose ir geriausiose ligoninėse!

Prityrusios tame darbe darbininkės dažniau net negu biopsijos metu paimta medžiagoje suranda vėžines celės.

Išvada. Ne viską gydytojai ir dabartinė medicina žino apie peptines žaizdas, kas būtinai reiktų žinoti. Kas jau žinoma, tuo reikia džiaugtis ir pildyti gydytojų nurodymus. Tame reikale nėra jokių paslapčių. Gydytojas nėra visaižnantis. Pacientas neturi nusistatyti savaip elgtis, bet turi klausyti gydytojo nurodymų visu pilnumu, jei norima gauti visus galimus dabartiniu laiku gerumus peptinių žaizdų

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiničiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

diagnozavime ir tos ligos sekime. Kitą kartą apie tokių žaizdų gydymą.

Pasiskaityti. Your Peptic Ulcers-Facts and Myths. Glaxo-Roche.

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIA

2636 W. 71st Street

Pirmą trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.

Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.

Susitarimui skambinti 436-5566

DR. VIJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

IR ODO CHIRURGIA

(aukliai nuimami ofis).

2434 W. 71st Street, Chicago

Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)

Val.: pirm., antr., ketv., penkt.

nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford

Medical Building), Tel. UJ 5-6446

Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004

Pirma ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — 476-2400

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7;

antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;

Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — 233-8553

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3921 W. 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000,

Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIA

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

SPECIALYBĖ VIDAUS IR

KRAUJO LIGOS

Ne chirurginis išipitusių venų

ir hemoroidų gydymas

5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802

Valandos pagal susitarimą:

Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-lance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas

3925 West 59th Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.

nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val vak.

Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DR. LAURA KYRAS

DANTU GYDYTOJOS

2659 W. 59 St., Chicago

Tel. 476-2112

Valandos pagal susitarimą

Tel. /iso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 val. vak.

Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Dr. Tumasonio ofis perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir

ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Tel. 436-7700

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

F.A.C.C

Simto metų sukaktis –

VLADAS JURGUTIS

Tautos sąvoka gali būti labai plati, nes jos nariai yra ne tik fiziniai gyvieji žmonės, bet ir tie, kurie anksčiau gyveno, dirbo, kūrė, veikė – jų palikimu naudojosi gyvenamoji karta, naudosis ir ateities kartos. Taigi mes dažnai (kartais gal ir per dažnai) minėdami savąsias sukaktis, turėtumėm atsiminti ne vien save, bet ypač tuos, kurie kūrė Lietuvos valstybę, plėtojo mūsų kultūrą, mokslą ir kitas vertybes.

Šia prasme ypač prisimintinas Vladas Jurgutis, kurio 100 metų gimimo sukaktį ši rudenį minime. Tai buvo didelis valstybininkas, profesorius, kuris paruošė nepriklausomai Lietuvai daugybę gerų ekonomistų, kitų valstybininkų, parašė keletą stambių mokslo veikalų, jų skaičiuje „Pinigai“ (357 psl.), „Finansų mokslo pagrindai“ (492 psl.), „Bankai“ (584 psl.) ir keletą kitų, parašė ir paskelbė keletą studijų, eilę straipsnių periodikoje.

Be abejo, jis vertas platesnės jo gyvenimo ir darbų monografijos. Deja, iš didelio jo buvusio studentų skaičiaus dar neatsirado nė vieno, kuris būtų ryžisies tokį darbą atlikti. Yra tik kai kurių nuotrupų: Juozas Pažemėnas paruošė platesnį biografinį rašinį „Lietuvių enciklopedijoje“ (X, 143-145), J. Slavėnas „Tėvynės sarge“ (Nr. 1, 1972, 167-177 psl.) pateikė atsiminimų pluoštą „Mažos pastabos apie didelį žmogų“. Ten pat paskelbta ir 10 V. Jurgučio laišku, rašytų Vilniuje 1962-1965 m. Mykolui (Krupavičiui?). Net ir abidvi tarybinės enciklopedijos, nors ir trumpai, jį paminėjo. Buvo skelbta dar šiek tiek kitų užuominų išėjusių spaudoje, bet nepakankamai. O V. Jurgučio sunkų kelią vokiškų nacių koncentracijos stovykloje yra kiek aprašęs kun. Stasys Yla ir prof. Balys Sruoga savo atsiminimuose.

Vladas Jurgutis gimė Joskaidų kaime, Palangos vls. 1885 m. spalio X.24/XI.5. Bet „Lietuviškoji tarybinė enciklopedija“ paduoda lapkričio 17 d. datą. Netikslumai vienas ar kitas galėjo atsirasti perskaičiuojant senąjį ir naująjį kalendorių. Taigi kilimo žemaitis, ir tai labai „kietas“. Didžiudavosi žemaičių gimęs ir dažnai juos prisiminėdavo, pasakodavo apie juos daugybę humoristinių, bet sąmoningų nuotykių. Keldavo žemaičių tarmę, ypač jų vyskupo M. Valančiaus (sakydavo Valančiauskas) raštų kalbą, kuri, jo žodžiais, „buvo gera iki tol, kol jos kalbininkas J. Balčikonis, peredagavdamas naujam leidiniui raštus, nesugadinęs“...

1906 m. baigė Žemaičių kunigų seminariją, vėliau Petrapilio dvasinę akademiją, buvo pašventintas kunigu. Studijas, ypač ekonominių mokslų srityje, gilino Muenchene ir kitur Vakarų Europoje pas geriausius ano meto profesorius. Nuo 1913 m. pastoracinį darbą dirbo Švėksnoje, Liepojuje, karo metu Saratove ir kitur. Buvo teologijos magistras, bet dvasininko darbas ir gyvenimas jo netraukė, jautėsi čia patekęs „per klaidą“. Kunigystės nemetė, bet jos ir nepriklikavo, pasitraukė tyliai, be triukšmo, pasilikdamas karštai tikinčiu ir praktikuojančiu kataliku.

Nelengva išskaičiuoti visus V. Jurgučio atliktus darbus Lietuvai ir jos žmonėms. To nė nebandytume šiame trumpame rašinyje daryti. Užteks, kad paminėsime keletą tų, kur

jis daugiausia dirbo: Ateitininkų organizacijos sumanytojas ir vienas jos kūrėjų, Krikščionių demokratų partijos centro komiteto narys, Steigiamojo seimo narys, užsienio reikalų ministeris (1922 m.), ištisus 7 metus valdė Lietuvos banką. Tvirtos lito valiutos kūrėjas (jo parašas pirmoje vietoje buvo dedamas ant nepriklausomos Lietuvos pinigų). Kunigų seminarijos profesorius. Nuo 1925 m. ligi išsiuntimo į lagerį 1943 m. Kauno ir Vilniaus universitetų profesorius, ekonominių mokslų fakulteto dekanas, kelių ekonominių organizacijų darbuotojas. Buvo sutelkęs didžiulę ekonominių mokslų knygų biblioteką. Teko girdėti, kad karo metu ji dar išlikusi, ir V. Jurgutis, grįžęs iš koncentracijos stovyklos ir okupacinės valdžios „neįdarbintas“, vertinęs knygas pardavinėjęs antikvarams ar knygų mėgėjams, kad galėtų už gautus pinigus nusipirkti duonos.

Vokiškų nacių okupacija V. Jurgučio, kaip ir daugeliui kitų lietuvių intelektualų, buvo labai skaudi. 1941 m. rudenį, draugų prikalbintas, jis trumpą laiką buvo ūkio tarėju. Čia dirbdamas rašė generaliniam komisariui V. Rentelnui raštus bei memorandumus, karštai kritikodamas vokiečių ekonominę politiką Lietuvoje, iškeldamas beato-dairišką gyventojų plėšimą. Netrukus buvo iš pareigų atleistas. 1943 m. kovo mėn. naciai jį areštavo ir III.26 išsiuntė į koncentracijos stovyklą Stutthofan. Čia, kaip minėjome, turėjo patirti daugybę kankinimų. Bet „žemaičių meška“ (taip buvo čia pravaržiuojamas) juos atlaikė ir, kaip St. Yla savo atsiminimuose rašė, vadovavo „Stutthofo akademijai“, skaitydami kalinams paskaitas iš ekonominių mokslų srities. Evakuojant Stutthofą koncentracijos stovyklą, buvo jau labai nusilpęs. Atsiliko nuo savo kolonos ir 1945 m. pavasarį pateko į rusų rankas. Rodos, kad pakliuvo į rusų įroštą koncentracijos stovyklą, iš kurios jau buvo nugabentas į Lietuvą. Čia gyveno labai skurdžiai. Atkuto, kai atsirado galimybė siųsti į Lietuvą kai kurių reikmenų paketėlius. Vis dėlto skurdžiai gyvendamas mirė Vilniuje 1966.1.9.

Ir štai velionį profesorių mes prisimename jo šimtmečio gimimo proga. Ypač prisimena jį ir geru žodžiu mini jo buvusieji studentai. Jo paskaitos būdavo lyg maloni pramoga. Auditorija visada „lūždavo“ nuo jo studentų, bet atėdavo ir iš kitų fakultetų. Nebūdavo vietos nei atsisėsti, nei galimybės užrašus daryti. Šio rašinio autoriui betgi buvo galimybė dažnai „patogiai“ sėdėti ant profesorius katedros laiptelių. O tai buvo lyg kokia „privilegija“. Nuo to laiko praėjo jau pusšimtis metų, o tačiau neišdilo nei paties profesorius, nei jo paskaitų vaizdas. Atidžiai klausėmės jo skaitomų finansų bei pinigų mokslų. Savo paskaitas, kad ir nenuobdžias, dažnai pajavindavo su dėstomais dalykais surištais anekdotais, kurių didelę dalį ir dabar jo klausytojai atsimename. Jų dėka sausas mokslas nebuvo nuobodus, atvirkščiai, labai patrauklus. Dėstytojas neretai paskaitų metu pakriktydavo Lietuvos valstybinio gyvenimo negerovę. Turėjo ne tik daugybę žinių, bet ir gerą iškalbę. Taigi ir dabar jį minime geru žodžiu. Išleikis Ramybėje, mielas Profesoriau!

b. kv.

MŪSŲ DIENOS KALNŲ PAPĖDĖJE

EVELINA MASIOKIENĖ

Colorado žemėlapis atrodo visai kitaip, negu kitų valstijų. Aiškios trys dalys: lygumos, derlingi laukai – rytuose, vidury – kalnai siekia nesibaigiančią dangaus mėlynę. Prie kalnų papėdžių prisiglaudę miestai (Boulder, Denver, Aurora, Colorado Springs ir kiti), kuriuose gyvena apie 80 procentų visų šios valstijos gyventojų. Vakaruose, už kalnų ir takoskyros (Continental Divide), plotais dalinasi vešlūs, žaliuojantys slėniai, kurie tolygiai pasikeičia į Colorado „plateau“ – plokščiakalnius ir savotiškas „mesas“ (ispaniškai – stalias). Tai plokščias, gana lygus aukštesnis paviršius, su stailėmis sienomis, viršuje su akmenų sluoksniu ar net mažomis uolomis.

Šioje valstijoje nedidelė nuotoliai skiria tikras dykumas, esančias nepertoliausiai nuo vešlių miškų, o prie vandens kai kur nuo pelkėtų pievų. Kalnuose yra daug plikų ir šaltų uolų, pakalnėse – slėniuose yra nuostabiai geros juodos žemės. Kai kur yra nepakankamai karšta, bet akimis pasiekus kalnų viršūnes, matyti visuomet išsišakojantis sniegas, tiek gilus, kad net ir kaitrioji saulė nesugeba jo ištirpinti.

Neretas Colorado gyven-tojas paklaustas, kas jam labiausiai patinka toje valstijoje, atsako, kad jį žavi tie milžiniški kalnai. Nenuostabu! Visoje Amerikoje yra 80 kalnų viršūnių, siekiančių daugiau 14,000 pėdų aukščio – vadinamieji „keturiolikiniai“, o jų net 53 yra Colorado valstijoje. Apie 100 viršūnių siekia 13,000 pėdų aukštį! Kalnus matome kasdien. Jie nesulaikoma vilioja juos aplankyti. Džiugu, kai ateina atostogų laikas. Taip! Net ir pensininkams reikia atskirti „atostogų laiką“, o tai visokie darbai sulauko namuose – tikra teisybė. Dar geriau, kai atsiranda bičiulių, kurie atskrenda lėktuvu iki Denverio ir tada visi drauge išvyksta keliauti į kalnus. (Laiko sutapoma nevažiujant iki Denverio, o čia galima išsinuomoti automobilį, reikalui esant). Vykstant keliuose yra smagiau, turime kelis šoferius, galima pasidalinti išpūdziais ir maloniai praleisti laiką, skirtingai atvargai.

1985 metų vasaros atostogų kelionę pradėjom pirmadienį, rugpjūčio 5 dieną. „Saulutė“ rodė 26,621 mylią. Laikas – 8:30 valanda ryto. Daugumas važiuojančiųjų jau bus nuvy-

kę į pasirinktas vietas, kelias nebus per daug apkrautas. Oras – neapsakomai gražus rytas, saulė šypsosi, dangus mėlynas, niekur nematyti nė mažiausio debesėlio.

258-tas kelias išveda iš Denverio. Patogus kelias, kerta miestą iš rytų į vakarus, platus ir gana lygus. Jis vis lipa aukštyn ir kiek nusileidžia žemyn. Palikus Aurorą, vienoje vietoje kelias veda per keterą ir iš ten matyti platus kalnų vaizdas, jų centre Mt. Evans (14,264 pėdų aukštumo). Tryliktas eilėje pagal savo dydį, dažnai padengtas balta sniegu skraiste. Rudenį gana anksti, kai praeina audrų debesys, saulėje nušvinta naujai iškritęs sniegas. Matyti ir kiti kalnai su papėdėmis, o arčiau – miesto dalys: didžiulis, žalias golfo laukas dešinėje, o kitoje pusėje – lieknai ir aukšti bažnyčios bokštai.

Didžiuliai kalnai dunkso toluomėje. Tai garsūs „Rocky Mountains“. Jie tęsiasi toli, nuo Kanados iki Meksikos, kerta Colorado valstiją jie užvis arčiausiai prisitartina prie dangaus. Pačios gražiausios viršūnės priklauso Colorado teritorijai. Kokia laimė! Pavaziavus nepilną valandą, toli pasilieka namai, gatvės, dideli pastatai, pirmųjų rajonai. Aptyla miestų triukšmas. Vaizdai vis keičiasi, kalnai dar didingiau atrodo, išryškėjusios papėdės sudaro švelnų kontrastą.

10:10 – jau esame kalnuose! Kelias bėga žemyn ir lipa aukštyn. Jaučiasi erdvė, gilumas, akys vis toliau mato pirmyn. Papėdžių daugėja, kai kurios primena piliakalnius. Kitur kelias sukasi, vingiuoja, prisilieja prie kraštuose esančių slautų.

Sonuose – uolos, dideli uolų gabalai. Kai kurie vos laiko, sugriuvę vieni ant kitų. Ir tikrai nemaži. Eglės, pušys, oras svaiginantis. Medžiai tankiai auga, gražūs miškai. Perėjimai tarp aukštesnių kalnų vis dažėja ir, nors kartais kelias eina žemyn, bendrai paėmus, jis veda vis aukštyn ir aukštyn.

Kai kur uolos taip sudėtos, kad atrodo lyg tai būtų modernūs paminklai. Pravažiuojame Conifer rajoną, artėjame prie Bailey vietovės.

Šioje vietoje vasaros metu žmogus, važiuojęs mažu automobiliu, susidūrė su „stumbur“! Ir nelabai mažu: svėrė 2,400 svarų! Tas žmogelis

skubėjo namo, maždaug apie 3 valandą ryto, keliaudamas 285-tuoju keliu.

Stumbro savininkai, didžiai nustebę, priėjo išvada, kad stumbras buvo nutaręs pabėgti iš savo gyvenvietės, 58 akrų didumo ūkio. Tuo laiku visi stumbrai buvo skiepijami, ir jis vargšas, matyt, bandė išvengti to „nemalono- numo“.

Žmogus ir stumbras susitiko ant staigaus posūkio. Stumbras – stambus, apie šešių pėdų platumo per pečius, buvo numestas apie 15 pėdų nuo kelio. Automobilis Mercury Capri (kaip ir „Saulutė“) slydo apie 100 pėdų ir atsi-trenkė į kitą automatinę. Kai policijos pareigūnai paaiškino atsišpėjusiam šoferiui, su kuo jam teko kelyje susidurti, sako, ilgą laiką tik kratė galvą ir netikėjo.

Tikrai – vingiai čia labai staigūs. Lieknos eglės ir slėniai primena Bavariją. Žalia žolė, atrodo, neseniai gerai palijo. Aukštų smilgų laukas supasi vėjuje. Smilgos didelės išaugo. Pakelės slautuose gėlės žydi – mėlynos ir gelsvos. Kai kur – baltos. Laukuose matyti ištisos neužmirštuolių šeimynos, lyg mėlynai ežerukai.

Įspėjimas – „vėjuota vieta“. Esame gana aukštai. Slėniai, kai jie atsiveria, darosi vis platesni. Atsirado baltų debesėlių, dabar nebe taip šviesu, akys pasilsės.

Visokių kalnų apybraižų ir linijų matyti, bet viena vieta sukelia juoką: aiškiai matyti, kad kažkas „iškandė“ kalno šoną, taip lyg kas būtų paragavęs jį kaip obuolį – trūksta apvalaus gabalo kalno viršūnėje.

Uolų spalvos keičiasi, vis daugiau rausvų, kelias veda kiek žemyn, bet po to smar- kiai aukštyn.

10:40 vietovė – Pine Junction. Matyti „Red Rooster Inn“ restoraną, bet jo visas didumas nedidėnis už vieną didelį kambarį. Vaziuojam pamažiau, aukštyn ir aukštyn, po to šmękšt ir vėl pakalnėje. Priekyje toli matom savo kelią vėl lipantį aukštyn...

Slėniai čia vešlūs, labai žali, čia pat teka nemaža North Fork Platte upė. Daug vandens. Oras vėsesnis, jaučiasi aukštesnis lygis.

Dar kiek pavaziavę nutarėm – laikas užkūsti. Randame stovyklavietę. Kitų žmonių nematyti. Yra stalai. Sustojome prie vieno. Valgomie stovėdami. Maistas atsiranda iš šaldytuvukų, iš kavos

Julija Zdanienė

RUDENS PARODOS BELAUKIANT

Pokalbis su Julija Zdanienė

Pasibaigė karštoji vasara ir rudens saulei maloniai šildant pagyvėjo ir Hot Springs lietuvių gyvenimas. Gegužinį, sako, ilgą laiką tik kratė galvą ir netikėjo. Tikrai – vingiai čia labai staigūs. Lieknos eglės ir slėniai primena Bavariją. Žalia žolė, atrodo, neseniai gerai palijo. Aukštų smilgų laukas supasi vėjuje. Smilgos didelės išaugo. Pakelės slautuose gėlės žydi – mėlynos ir gelsvos. Kai kur – baltos. Laukuose matyti ištisos neužmirštuolių šeimynos, lyg mėlynai ežerukai.

Įspėjimas – „vėjuota vieta“. Esame gana aukštai. Slėniai, kai jie atsiveria, darosi vis platesni. Atsirado baltų debesėlių, dabar nebe taip šviesu, akys pasilsės.

Visokių kalnų apybraižų ir linijų matyti, bet viena vieta sukelia juoką: aiškiai matyti, kad kažkas „iškandė“ kalno šoną, taip lyg kas būtų paragavęs jį kaip obuolį – trūksta apvalaus gabalo kalno viršūnėje.

Uolų spalvos keičiasi, vis daugiau rausvų, kelias veda kiek žemyn, bet po to smar- kiai aukštyn.

10:40 vietovė – Pine Junction. Matyti „Red Rooster Inn“ restoraną, bet jo visas didumas nedidėnis už vieną didelį kambarį. Vaziuojam pamažiau, aukštyn ir aukštyn, po to šmękšt ir vėl pakalnėje. Priekyje toli matom savo kelią vėl lipantį aukštyn...

Slėniai čia vešlūs, labai žali, čia pat teka nemaža North Fork Platte upė. Daug vandens. Oras vėsesnis, jaučiasi aukštesnis lygis.

Dar kiek pavaziavę nutarėm – laikas užkūsti. Randame stovyklavietę. Kitų žmonių nematyti. Yra stalai. Sustojome prie vieno. Valgomie stovėdami. Maistas atsiranda iš šaldytuvukų, iš kavos

spalio 25-27 dienomis Jauni- mo centro mažojoje salėje. Turėsiu 20 paveikslų, iš kurių 14 yra paskutiniųjų metų dar- bai.

– Stebiuosi Tavo darbštu- mu, iš kur gi semies tos ener- gijos?

– Kūrybiniame darbe randu džiaugsmą ir nusiramimą, kuris praturtina našlės vienat- viškas dienas. Spalvų ir formų žaisme išreiškiu savo jaus- mus.

– Esu buvusi Tavo paro- dose Hot Springs Fine Arts Center galerijoje ir žinau, kad esi laimėjusi eilę premijų bei žymenų. Atrodo, kad ameri- kiečiai domis Tavo kūryba. Kokie motyvai dominuoja Tavo paveiksluose?

– Jausdama gilą nostalgiją Lietuvai, esu sukūrusi daugelį paveikslų su lietuviškais kry- žiais bei koplytėlėmis, kurių kiekvienas yra skirtingas ir turi didelį pasisekimą ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp ameri- kiečių, tapusių jų savininkais. Mėgstu taip pat ir gamtinis abstraktus, iš parodų teisiųjų esu gavusi gražių atsiliepimų už kompoziciją ir spalvų harmoniją. Barbara A. Sloan, buvusi Fine Arts Center prezidentė, susidomėjusi mano darbais, įtraukė mane į dailininkų sąjungą AKAS Gallery, kuri ruošia grupines bei individualias parodas ne tik Arkansas, bet ir kitose valstijose. Mano darbai buvo nuvežti į Arizonos ir Texas galerijas. Mano rudeninė paroda Chicagoje sutampa su mano vyro a.a. Jono Zdaniaus mirties dešimtmečiu, o jis visada mane skatino dirbti ir prieš mirtį jam pažadėjau savo talento neapleisti.

– Dėkoju Tau už pokalbį ir linkiu sėkmės. Tikiuosi, kad Chicago lietuvių parodys dėmesį šiai rudens parodai. Salomėja Šmaižienė

KRAŠTAS, KURIAME GYVENAM

Kelionės po Ameriką išpūdziai

VINCAS ŠALČIŪNAS

Daug kam patinka keliauti. Žiloje senovėje keliaudavo vikingai, Marco Polo, Kolumbas, Magela- nas ir daug kitų. Šiais laikais milijonai amerikiečių kasmet lanko Europą, Orientą ir net alkančią Afri- ką, tačiau daugelis iš jų visai nepažįsta savo gimto- jo krašto.

Norą pakeliauti turiu ir aš. Gal dėl to, kad vaikystėje teko tolokai vaikščioti į mokyklą, gal kad tėvai dažnai nusivėždavo į kitų parapijų alaidus arba kad į gimnaziją eiti tekdavo net šešis kilomet- rus.

Jeigu galėčiau, turbūt neastilickčiau nuo tų mili- jonų, kurie bando pamatyti pasaulį. Tik man atrodo, kad pirmą reikėtų geriau pažinti tą kraštą, kuriame esu išgyvenęs daugiau trečdaliao šimtmečio. Tiesa, teko man šen ten ankščiau pakeliauti tarnybos reikalais ir lankytis Kalifornijoje, Utah, Nevadoje ir kitose valstijose, tačiau negaliu girti Ameriką „atradęs“. Iš lėktuvo matai tik nutolusį jos veidą, kurį geriau pažinti norint, reikia vaikščioti žemės takais, važiuo- ti jos keliais, kilti į kalnus ir nusileisti į tarpeklius.

Staiga atsirado galimybė tą svajonę paversti tikrove, juo labiau, kad tam pritarė ir mano žmona Onutė, iškilio didelio entuziazmo kelionėms nerodžiu- si ir vakarinio Amerikos pakraščio dar nematę. Abu sutarėm leistis į penkių šešių savaičių kelionę, daugmaž apjuosiančią visą kraštą.

JAV-bės yra didžiulis kraštas, Lietuvos mastu matuojant. Jame slypi daug gamtos grožio, atsive- ria žemės paviršiaus formavimosi paslaptys, žadą atima nuostabios gamtos jėgų, stebina origina- liųjų šio krašto gyventojų ir vėlesnių ateivių paliki- mo paminklai ir išryškėjusi žmonių gyvenimo įvai- rumas skirtingose geografinėse sąlygose. Tiesa, atskirų gamtos ir gyvenimo detalių galima rasti paveiksluose ir skaityti knygose, tačiau daug tikres- nį vaizdą išvysti, savo akimis matydamas ir mėgin- damas viską arčiau pažinti, pajusti, išgyventi. Tai ir buvo pagrindinis mūsų kelionės tikslas.

Buvo ir kitų. Norėjome pamatyti valstijų sostie- nes ir jų valdžios pastatus, kiek jų pakeliui rasime. Planavome užsukti ir į vieną kitą lietuvių koloniją, aplankyti savo gimnazių, draugų ir pažįstamus, o jau namo grįžtant, nors trumpai pabuvoti pas išsi- sklidžiusias mūsų vaikų šeimas.

Trijose lietuvių kolonijose buvo iš anksto sutar- ta (o dar dviejose tik numatyta), kad atvažiuos parodysiu savo iš Lietuvos parsivežtų skaidrių muzi- kinį montažą „Po tėviškės dangumi“. Kaip ilgame- tis fotografas-mėgėjas, nekantriai laukiau progos savo nuotraukų kolekciją papildyti bent keliais šimtais Amerikos vaizdų, kuriuos galėčiau dalintis su kitais ir panaudoti foto klubo varžybose, kuriam priklausau. Taigi, fotografija buvo dar viena paska- ta kelionei.

Turbūt niekas neabejoja, kad ilgai kelionei yra reikalingas planas ir tinkamas pasiruošimas. Parin- kau jai tokį laiką, kada kalnuose ištirpsta pusnynai, o kelius dar nespėja užplsti atostogautojai, nes vaikai dar mokyklose. Reikėjo sudaryti maršrutą, kai kur užtikrinti nakvynes, paruošti kelionės reikmenų sąrašus, iš anksto užmokėti svarbesnes sąskaitas ir pasirūpinti paliktų namų saugumu. Žinant, kad kelionė bus ilga ir dar vingiuotais

keliais per kalnus, automobilis turi būti patikimas, o mūsieškis jau toks nebuvo. Teko jį pakeisti nauju, kuris turi automatišką kuro ir greičio reguliatorių (Cruise control), kad ištisas savaites nereikėtų laikyti koją ant kuro pedalo! Nors ir AAA kiek pagelbėjo, bet planavimas ir pasiruošimas užtruko apie du mėnesius.

Onutei teko būti „navigatoriumi“: sekti kelius ir kelionės planus, o man – vairuoti ir viską stebėti. Protarpiams kai ką užrašinėdavau arba fotografuo- davau. Nežiūrint to, ne viskas išliko, kas buvo maty- ta. Vis dėlto savo kelionės patirtimi, išpūdziais ir matytomis jėgoms bandysiu dalintis su tais skaitytojais, kurie kelionių parašymais domisi arba patys gundosi panašiai pakeliauti. Tokiems mūsų patirtis gali būti naudinga.

Kelionės eiga ir išpūdziai

1-ji diena

Gegužės 20 d. ankstyvą rytą apmokamą Floridos greitkeliu pajudėjom į šiaurę. Ryto saulė švelniai glamonėja akim neaprepiamus citrusų sodus, o kiek toliau ji tarsi maudosi pievų rasoje ar protarpiais telksnčiose balose. Daug kur pievos vielmomis aptver- tos ir nusaustos kryžmai išvagotais kanalais, tarp kurių ganosi juodmargių karvių bandos. Dar toliau vaizdas keičiasi: gausėja medžiai, matyti ūkininkų sodybos, grupuojasi kiparisai, pelkių palmės ir lapuočiai ir nedideli miškai. Daug kur nuo medžių šakų karo ispaniškų samany kuokštai, lyg prazilu- sios barzdos, o žemės paviršius pradeda banguoti žemom, apvaliom bangėlom, tarsi vasaros ryto Atlantas, dar vėjo nepažadintas.

(Bus daugiau)

LIETUVOS OKUPACIJA IR REFERENDUMAS

JUOZAS VITENAS

Reikalaujama laisvės Pabaltijo valstybėms, turime apgalvoti, kad koks mūsų reikalavimas nepasirodys netikslingas ar net žalingas. Kai kurių mūsų veikėjų kalbose ir net kongreso rezoliucijose reikalaujama, kad sovietai leistų Pabaltijo šalyse praveisti referendumą su Jungtinių Tautų priežiūra dėl šių tautų apsisprendimo. Dabar toks reikalavimas vėl pakartotas rezoliucijoje, kuri buvo priimta Pabaltijo taikos ir laisvės išvyko Baltijos jūroje šių metų liepos 27 d. Viename jų punkte sakoma: „... ragina Sovietų Sąjungos vyriausybę gerbti tarptautinius susitarimus dėl tautų apsisprendimo teisės ir leisti Jungtinių Tautų priežiūrai praveisti referendumą, kuris suteiktų Pabaltijo tautoms galimybę laisvai nuspręsti ir kurti savo pačių likimus“ (Elta, Special Issue, August, 1985).

Jungtinių Tautų priežiūra reikiama, kad jų stebėtojai būtų atsiųsti į Pabaltijo šalis stebėti referendumą. Kas parinkti tuos stebėtojus? Pabaltijo valstybės neturi savo vyriausybės. Kas joms atstovautų JT stebėtojus parenkant? Žinodami sovietų suktumą, ar Pabaltijo šalių žmonės pasitikės kokių nors būdu parinktų JT stebėtojų objektyvumu ir atvirai pasisakys?

O antra, ar referendumu metu Pabaltijo šalyse tebe-

būtų sovietų administracija ir karinės pajėgos? Jei taip, tai apie jokių objektų ir laisvą referendumą negali būti jokios kalbos. O jei tai formaliai ir būtų padaryta, kas galėtų užtikrinti, kad bus pašalinti visi sovietų agentai, kurie galėtų žmones bauginti ir atgrasyti nuo pasisakymo už savo šalių laisvę.

Taigi referendumas, kad ir su Jungtinių Tautų priežiūra, yra neapgalvotas ir mums pavojingas kelias į nepriklausomybę. Vieną „referendumą“ (rinkimų farsą) 1940 m. sovietai jau yra pravedę, ir dabar ar vėl mes norime, kad jie tą farsą pakartotų su Jungtinių Tautų stebėtojų priedanga?

Lietuvių tauta savo istorijoje kelis kartus yra apsisprendusi laisvai gyventi. Paskutiniiais laikais tai buvo padaryta 1918 m. ir 1941 m. Referendumai reikalingi naujoms tautoms, kurios niekada neturėjo savo valstybės. Reikalaujama referendumo, mes degraduojame Lietuvos statusą iki besikuriantį valstybių.

Lietuvos padėtis tarptautiniu požiūriu yra aiški: ji yra sovietų okupuota ir neteisėtai aneksuota. Tokios pažiūros laikosi daugelis demokratinių valstybių. Todėl mes turime reikalauti aneksijos panaikinimo, o ne referendumo išaiškinti, ar lietuvių tauta nori gauti laisvę ar likti sovietų okupuota.

Be to, mes džiaugiamės, kad

Naujų mokslo metų pradžia Vasario 16 gimnazijoje.

Nuotr. M. Šmitienės

Jungtinės Amerikos Valstybės ir kiti kraštai nepripažįsta Lietuvos aneksijos prie Sovietų Sąjungos, ir stengiamės išlaikyti Lietuvos valstybinį testinimą, kurį simbolizuoja Nepriklausomos Lietuvos diplomatinės atstovybės. Reikalaujama referendumo mes nuvertiname šį Lietuvos aneksijos nepripažinimą, nes parodome, kad mes patys nebesam tikri, ar lietuvių tauta nori būti nepriklausoma ir turėti savo valstybę.

Taigi referendumo, kad ir su Jungtinių Tautų priežiūra, reikalavimas mums yra visai nepriimtinas. Mums reikia Jungtinių Tautų pagalbos ne kokiame referendume praveisti, bet jų nutarimo, kad Sovietų Sąjunga turi pasitraukti iš Pabaltijo valstybių, kurias ji yra neteisėtai okupavusi ir aneksavusi.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Rugsėjo 2 dieną Vasario 16 gimnazija pradėjo naujus mokslo metus. Atidarymas prasidėjo vėliavos pakėlimu ir eklektinėmis pamaldomis, kurias laikė kunigas Jonas Dėdinas ir kunigas Fr. Skėrys kaimo bažnytelėje. Po pamaldų visi mokiniai ir mokytojai susirinko valgykloje. Mokiniai buvo supažindinti su taisyklėmis ir mokytojai ir tada susitiko su jų klases auklėtojais. Po to mokiniai džiaugėsi laisva popiete, o mokytojai posėdžiavo.

Šiais metais susirinko nemažas skaičius mokinių — 93 ir kaip visada yra iš visur atvykę: Argentinos, Urugvajaus, Australijos, JAV-bių, Kanados, Dominikonų respublikos, Mali ir Vokietijos. Iš JAV-bių atskrido 29 mokiniai iš Chicagos, Kalifornijos, Clevelando, Texas, New Yorko, New Jersey, Floridos, Virginijos, Bostono, Indianos, New Hampshire, Pittsburgho, Arizonos, ir Washingtono valstijos.

Pirmos mokslo savaitės užbaigai, šeštadienį — Arhūzų kultūros visuomeninė draugija suruošė koncertą ir šokių vakarą. Jau praėjusiais mokslo metais mokiniai iš Australijos Linas Pocius, Danius Kesminas ir Jonas Lipšys įkūrė šią draugiją, norėdami pajavinti mokinių laisvalaikį, ypač šeštadienio vakarais. Jiems į talką ateina mokiniai iš Vokietijos ir Amerikos. Koncertas buvo skirtas „Jono Narvelio“ prisiminimui. Jonas Narvelis buvo amerikietis muzikantas,

kuris yra žinomas dėl savo keistų bandymų su visokiais muzikaliniais instrumentais. Koncerto metu draugija pagrojo ir kelias savo pačių sukurtas melodijas. Buvo naudojami įdomūs instrumentai, kuriuos draugijos nariai patys išgalvojo ir padarė. Po įspūdingo koncerto vyko šokiai ir gimnazijos mokiniai gražiai pasilinksmino.

Sekmadienį rugsėjo 8 dieną buvo prisiminta Tautos šventė. Kad visi suprastų ir žinotų, kodėl rugsėjo 8 d. yra Tautos šventė ir ką ji reiškia, keli berniukai paruošė vaidinimėlį apie Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą. Vytautas turėjo tą dieną būti karūnuotas, bet lenkai pavogė karūną ir iškilmes neįvyko. Vytautas šį įvykį labai pergyveno ir kitą mėnesį jis mirė.

Po vėliavos pakėlimo ir vaidinimo visi mokiniai ir mokytojai dalyvavo pamaldose Tautos šventės proga. Taip greitai ir sėkmingai praėjo pirmą savaitę Vasario 16 gimnazijoje.

Daiva Dambrauskaitė
Vasario 16 gimnazijos mokinė

Kuo labiau augs tavo reikalavimai, tuo didesnę vergiją sau užsikrausi, nes savo laisvę tu labiau apriboji, kuo daugiau reikalavimų turi. Pilna laisvė džiaugiasi tik tas, kuris yra apmarinęs savo reikalavimus.

Sv. Jonas Auksaburnis

IZRAELIO MEDALIS VELIONEI KONSTANCIJAI BRAŽĖNIENEI

Šių 1985 metų rugpjūčio 15 d. New Yorko širdy Manhattan Izraelio general. konsulas Naphtali Levie Teisulių medaliais pagerbė tris skirtingų tautybių moteris: ukrainietę Jean Kowalyk Berger, dabar gyvenančią Yonkers, NY, lenkė Sofiją Ebro-Prokesh, išsikūrusią Paterson, NJ, ir lietuvių Sibiro kankinę, prieš penkiolika metų New Yorko valstijoje mirusią Konstanciją Bražėnienę. Apdovanojimo iškilmes, kuriose dalyvavo žydų organizacijų bei spaudos atstovai ir New Yorko valstijos pareigūnai, pirmosios dvi pačios išgyveno. Velionės Konstancijos Bražėnienės medalis buvo įteiktas jos dukteriai dr. Nijolės Bražėnaitės-Paronetto, patologei, dirbančiai St. Joseph's Medicinos centre, Yonkers, NY. Kaip jau ne kartą visur rašyta, vadinamasis Teisulių medalis (The Medal of the Righteous) Izraelio valstybės dalijamas žmonėms, nacių okupacijos metu gelbėjusiems žydų tautybės asmenis, rizikuojant savo pačių gyvybėmis.

New Yorko žydų savaitraštis „The Jewish Chronicle“ iškilmes plačiai aprašė Carolyn Weiner. Jos reportažo pirmoji dalis išspausdinta rugsėjo 13 laidoje. Ten ilgelesnės užuominos aptariamoms pirmosios dvi heroiškos moterys (ukrainietė ir lenkė), pastebinti, kad apie K. Bražėnienę daugiau bus už savaitės. Tikrai, rugsėjo 20 laidoje gerokai ilgesnė antroji reportažo dalis beveik išsiaiškina mūsų tautietės heroizmą bei kankiomas, o kartu ir visos mūsų tautos kankiomas priminti.

Visų pirma dr. Nijolė Bražėnaitė (oficialiai besivadinanti Dr. Nijolė Brazenas-Paronetto) reporterei paaiškina, kad jos motina išgelbėjo du žydų vaikus: Sarą Schilin-

govsky Capelowitz, tuomet 7-rių metų, ir Aleksą (Alex) Gringauz, 10-metį. Tuomet pasakoja, ką abu okupantai padarė visiems pabaltiečiams, lietuvių tautai, Bražėnų šeimai: kaip į Sibirą 1941 m. birželio 13 deportavo tūkstančius lietuvių, latvių ir estų, kaip prieš tai atėmė didelį (450 akrų) jos tėvų ūkį, o gautą mažą namelį turėjo dalintis su rusų karininko šeima, apie nacių okupacijos žiaurys, universiteto uždarymą, medicinos studijas Vokietijoje, dalyvavimą politiniams pogrindžiams, apie motinos religingumą ir gerą širdį, abiejų minėtų žydų vaikų priėmimą ir išsaugojimą, apie vokiečių armijon mobilizuotą nepilnametį savo brolį, kuris, sovietų nelaisvės praradęs sveikatą, mirė 22 metų amžiaus, apie kitus šeimos narius, išblaškytus po Sibirą, Ameriką, Australiją.

Žydų gelbėtoja Konstancija Bražėnienė irgi Sibiro neišvengė: vieną 1948 m. vidurnaktį suimta, įstumta į gyvulių vagoną ir ištremta į tolimąją (Outer) Mongoliją. Ten su kitais tremtiniais plikomis rankomis sniegynuose turėjo pasistatyti lūšnas, o paskui virdavo, skalbdavo, pristatinėdavo vandenį bei kurą dvidešimčiai vyrų. Ištremta 56-rių metų, ten prarado sveikatą. Į Lietuvą jai buvo leista grįžti 1956 m. Po didžiausių dešimtmetį trukusių pastangų 1966 m. ji buvo išleista pas vaikus į Ameriką. Po 22 nesimatymo metų dukte išvydo suvargusią, sunykusią senutę (an old, shriveled lady). Dukters Nijolės globoje Amerikoje ji dar pagyveno ketverius metus. Mirė 1970 m. rugpjūčio 29 d.

Apie Konstancijos Bražėnienės heroizmą išgelbėtoji Sara papasakojo Izraelio Yad Vashem pareigūnams. Savo „tetulės“ (taip ji Bražė-

niene vadinanti) atminimui pasodinus medį. O Alex Gringauz, dabar 51 metų, New Yorke gyvenęs farmakologijos daktaras PhD), su vienu savo sūnumi dalyvavo medalių įteikimo iškilmėse, asarų pilnomis akimis reporteriams pareiškęs: „Mano motina mane pagimdė, o ponis Bražėnienė man suteikė gyvenimą iš naujo“.

Carolynos Weiner reportazas iliustruotas net 10 nuotraukų, kurių vienoje matome 1966 m. New Yorke susitikusius Konstanciją Bražėnienę su savo išgelbėtąsiais. Kalbant apie dr. Nijolės Bražėnaitės išsipasakojimus žydų laikraščio reporterei, tai ten mums nėra nieko, kas stebint, nebent vietomis nuoseklumo ir logikos stoka. Bet žydams skaitytoms, kurie težino tik savo holokoustą, buvo priminta, kad kentėjo ir tebekentia visa mūsų tauta.

Be dr. Nijolės Bražėnaitės-Paronetto, Amerikoje, Detroite, gyvena ir velionės Konstancijos sūnus Algis Bražėnas. LB veikejas.

Alfonsas Nakas

ALGIRDAS LEONAS GIEDRĖ

Ši istorinė apysaka yra iš 13-jo amžiaus gyvenimo Lietuvoje, vaizduojanti tų laikų gyvenimą, papročius, karo žygius jaunatvišką meilę ir prisirišimą prie senosios tikybos.

Knyga 166 pusl., kieti viršeliai, gražiai išleista. Spaudė M. Morikuno spaustuvė 1984. Kaina su persiuntimu 7.25 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629

PRISIMINKIME MIRUSIUS Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota maldos mokykla, tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegaali sau padėti.

Marijonų kopijūne (prie „Draugo“) pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišnių už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įjungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mimo vardas ir pavardė

Adresas

Pridedu auką bendr. šv. Mišioms \$

CLASSIFIED GUIDE

NUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomojamas 4 kambarių butas vyresnio amžiaus asmenims Marquette Parko apylinkėse.

Tel. 434-4440
kėje. Skambinti —

HELP WANTED

OPENING FOR QUALIFIED COOK

Woman to live in and fully manage Kitchen in Southwest. Side-fringe City Catholic Rectory. Well furnished apartment, Air Conditioned. Excellent Salary and Benefits. References appreciated. Must Speak English. For further information and interview between 9 to 4 P.M. Monday thru Friday.

Call 779-7182.

WANTED:

SURGICAL NURSE, R.N.

Monday thru Friday 7:00 A.M. to 3:00 P.M.

Small Hospital, Good Salary, Benefits, etc. Call — 441-5402

FOTOMAT

Part time positions available at Fotomat morning and evening shifts, some Saturdays. Must be 18 yrs. and have car. Uniforms supplied. Good job for housewives or school students. For more information call:

TEL. — 284-5520

MISCELLANEOUS

HOROSKOPAS 15 lapų \$15.00. Kasdieniniai pasikeitimai 1 mėn. \$10.00, 3 mėn. \$30.00, 6 mėn. \$40.00, 12 mėn. \$50.00. SUGYVENIMO POTENCIJA \$15.00. Bijotiniai 6 mėn. \$15.00. Siųskite čekį ar money order. Saulė Jonynas 238 Bellino Dr. Pacific Palisades CA, 90272. Praprašite gimimo datą, vietą, laiką. Nežinant laiko 12 val. bus vartojama.

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patataisimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, Radijai,

Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas

Ivairių atstumų

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėti už apdraudą nuo ugnies ir antenoms bilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

Liaudies menas ir kultūra

"Drauge"

Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

PLATINKITE "DRAUGĄ".

REAL ESTATE

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood 254-7454

Taip pat daromi Vertimai, Giminių išvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public

2951 W. 63 St. 436-7878

RE/MAX

paulius jasinevicius

BY OWNER — Custom brick,

2 flat garden apartment,

50x125, Marquette Park view.

2-6's and 1-5. Ceramic tile

bath with vanity. Air cond.,

fireplace. 3 car garage with

opener. By appointment only.

call 778-1796.

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2233

ISIGYKITE DABAR

A U Š R A

Šešis atskirus toms, kuriuos redevavo ir rodyklę sudarė Jonas Dambrauskaitė, išleido Akademijos skaitmenų leidykla Chicagoje, galima gauti tik už 30 dol., plus 2 dol. pašto išlaidų. Kiekvienas "AUSROS" tomas yra Lietuvos parapiškos leidimo žurnalo "Aušra" anksnys, apimamas tam tikrą laikotarpį aprašantis brutalią tikrovę, kurią okupantas naudoja prieš mūsų tautą.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

25. Illinois gyv. dar pridėda 2.40

valstijos takų.

Tomas Venclova

TEKSTAI APIE TEKSTUS

Tai pati naujausia T. Venclova parašyta knyga, kurią išleido Algimanto Mackaus knygy leidimo fondas 1985. Kaina su persiuntimu \$11.25. Knyga sudaro dvi dalys, 250 pusl. Pirmoje — lituanistika ir straipsniai ir apie kitų tautų literatūrą. Antroje dalyje — pagal bendresnius prasminius kriterijus. Knyga įdomiai parašyta ir vertingas įnašas į mūsų literatūrą.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

P.S. Illinois gyv. dar pridėda 80

valstijos mokesčių.

RICHARD SCARRY

MANO ŽODYNAS

Šis daugaspalvis iliustruotas leidinys lietuvių ir anglų kalba III-jai laido, parašius specialistų pedagogų, jau yra gautas "Drauge". Jau praėjo visi metai kaip II-jai laida buvo išparduota. Žodynas išleido JAV LB švietimo taryba 1984 m. Kaina su persiuntimu \$11.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

RAIMONDA MIŠAUSKĄ ANAPILIN PALYDĖJUS

Kiekvieną kartą, kai Aukščiausios pasikviečia savo tarną iš šios nuostabių pavasarių žydinčios žemės, iš šios ašarų pakalnės, primena mums, kad ir mes čia esame tik svečiai. Vieni anksčiau, kiti vėliau ir mes nukeliausime amžinybėn.

Velionis sirguliavo, gydėsi Karo veteranų ligoninėje, iškentėjo operaciją, didžiausiomis pastangomis stengėsi nugalėti ligą. Atsilankius pas jį namuose sakydavo, kad ligai nepasiduotum, esu dar jaunas ir visas ligas nugalėsiu, nors ir tektų pakelti skausmus. Deja, piktybinio auglio, įsimetusio gerklėje, velioniui nugalėti nepavyko. Rugsėjo 31 d. savo namuose su žmona, tėvais giminėmis atšventė savo 55 metų amžiaus sukaktį, bet sveikata jo vis blogyn. Atsigaulei Haines Karo veteranų ligoninėje. Doktorai, patikrinę velionio sveikatą, nei žmonos Sofijos, nei tėvų Teofilės ir Zigmo suraminti jau negalėjo.

1985 m. rugsėjo 11 d. žmona ir tėvai turėjo pakelti skausmą, gailestį ir liudį, kai jų akivaizdoje ligoninėje velionis Raimondas Mišauskas baigė žemės kelionę ir amžiams užmerkė akis.

Velionis buvo gimęs 1930 m. rugsėjo 31 d., 1944 metais Kaune baigė pradžios mokyklą, su tėvais atvyko Vokietijon 1944 m. spalio 15 d. Gyveno Berlyne, laimingai pėrgyveno

skaudžius Berlyno bombardavimus. 1945 metais atvyko į Bavariją ir apsigyveno Eichstaete, ten veikiančioje lietuvių gimnazijoje baigė 6 klasę. 1945 m. balandžio mėn. 15 d. sulaukė Amerikos kariuomenės. Velionis gimnaziją baigė 1947 m. Scheinfelde. 1949 m. lapkričio 27 d. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Philadelphiaje. 1950 m. užsiliepsnojus Korėjos karui, velionis savanoriu išėjo į JAV kariuomenę ir ištarnavo 4 metus parašiutininkų ir specialios paskirties „Green Baret“ kariuomenės daliniuose. Iš kariuomenės pasiliosavo 1954 metais „master sergent“ laipsniu.

Atsargoje veltui laiko neleidė. Kaip atsargos karo veteranas iš valdžios gavo aukštesnio mokslo siekti paramą ir įstojo į Illinois universitetą Urbanoje. Jį baigė 1958 metais inžinieriaus projektuotojo laipsniu. 1963 metais vedė Sofiją Čižauskaitę, nusipirko savo namus Stone Parko kolonijoje ir čia iki mirties gyveno. Šeimos neturėjo. Velionis priklausė keliolikai organizacijų, klubų ir Karo veteranų postų. Nors mokėsi, bet turėjo laiko veikti ir dirbti su skautais, pasiekė net skautininko laipsnį. Bendradarbiavo spaudoje „Drauge“ ir „Laisvoje Lietuvoje“.

Butkaus-Vasaičio laidojimo namuose prie velionio karsto stovėjo atsisveikinant Northlake Karo veteranų posto sargyba. Skautų vardu atsisveikinimo žodį pasakė Z. Juškevičienė, kuri smulkiau palietė velionio veiklą su skautais. Melrose Parko ir apylinkės Amerikos lietuvių klubo vardu atsisveikino

klubo sekretorius K. Tautkus.

Po gedulingų pamaldų Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero, Ill., kurias atlaikė kun. B. Rutkauskas, velionis ilgos automobilio vilkstinės buvo palydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Prie duobės atsisveikinimo žodį pasakė Viktoras Šimaitis. Sugiedojus Lietuvos himną ir giesmę Marija... Marija, a.a. Raimondas Mišauskas paliktas amžiams ilsėtis amžinos ramybės vietovėje — kapinėse laisvos Amerikos žemelėje.

Savo ir žmonos vardu reiškiu nuoširdžiausią užuojautą žmonai Sofijai ir tėveliams Teofilėi bei Zigmui ir visiems giminėms, draugams, artimiesiems bei pažįstamiems. —

kt

Lietuviai Floridoje St. Petersburg, Fla.

VLIKO SEIMAS

Rengimo komitetas kviečia visus lietuvius dalyvauti Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo darbus, kurie bus gruodžio 6-8 dienomis The Don CeSar Beach Resort, 3400 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, FL 33706. Svečiams iš toliau atvykusiems, viešbučio kambario kaina dviem asmenim 75 dol. parai. Už papildomą lovą reikia primokėti 15 dol.

Seimo išvakarėse, penktadienį, gruodžio 6 d. 7 val. vakaro bus seimo atostovų ir visuomenės pašnekesys Lietuvių klubo salėje ir kur yra laukiami visi lietuviai. Seimo visi posėdžiai, neišskiriant gruodžio 8 d., kur bus nuo 9 iki 12 val. ryto — VLIKo užbaigiamasis posėdis ir seimo uždarymas, vyks The Don CeSar viešbučio 5-tame aukšte.

Banketas prasidės 6:30 val. vakaro draugiškomis vaišėmis (kokteiliais) The Don CeSar lauko terasoje. 7:30 — meninė dalis, kurią atliks solistė Roma Mastienė, mezzo sopranas, ir trumpą žodį tars dr. K. Bobelis. Bilietus ir status prašoma užsisakyti iš anksto pas L. Žvynienę tel. 367-1286 ir T. Liutkienę tel. 360-0925. Auka 20 dol. asmeniui. Stalai bus padengti dešimčiai

asmenų ir salės administracija tos tvarkos nesiruošia keisti. 8 val. vak. vakarienė. Po to šokiai, grojant Gibby Lowe orkestrui.

Iškilmingos pamaldos, kurias atnaušaus vysk. Paulius Baltakis, OFM, bus gruodžio 8 d. 1 val. p.p. Šv. Vardo bažnyčioje, 5824 — 15th Ave., S. Gulfport, Florida, 33706.

Seime dalyvaus ir Lietuvių evangelikų vyskupaus Ansas

DRAUGAS, antradienis. 1985 m. spalio mėn. 22 d

5

Trakis. VLIKo seimas yra atviras. Visuomenė kviečiama dalyvauti visuose renginiuose. Seimo eigoje gausus ir aktyvus visuomenės dalyvavimas daug prisidės prie seimo pasiekimo.

Seimo rengimo komitetą sudaro dr. I. Mačionienė —

pirm., V. Urbonas — sekt., A. Tauginas — izd., vicepirmininkas — inž. A. Sukys, K. Miklius, K. Vilnis, V. Mažeika, A. Krulikienė, nariai — J. Svynys, L. Žvynienė, V. Gruzdis ir T. Liutkienė.

V.U.

PADĖKA

A.†A.

Raimondas Mišauskas

mirė 1985 m. rugsėjo mėn. 11 d. ir palaidotas rugsėjo mėn. 14 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Reiškiamė nuoširdžią padėką kun. B. Rutkauskui už gedulingas pamaldas bažnyčioje, maldas koplyčioje ir kapinėse prie duobės.

Dėkojame karsto nešėjams, giminėms, draugams ir pažįstamiems atsilankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems į kapines. Dėkojame gėlių, šv. Mišų ir Tautos fondui aukotojams, dėkojame Butkus-Vasaitis laidotuvių direktoriams, dėkojame skautų vardu pasakiusiai atsisveikinimo žodį koplyčioje Z. Juškevičienėi ir aprašymą A. A. Raimondo veiklos ir darbų Naujienose, dėkojame atsisveikinusiame Melrose Parko Amerikos lietuvių klubo vardu koplyčioje K. Tautkui ir atsisveikinusiame prie duobės V. Šimaitiui. Dėkojame visiems pareiškusiems užuojautą spaudoje ir asmeniškai.

Liūdintys Žmona SOFIJA MIŠAUSKIENĖ ir tėvai — Teofilė ir Zigmus Mišauskai

Mielai

A.†A. ALDONAI PETRAVIČIENEI
mirus, nuoširdžiai užjaučiame vyrą dail.
Viktorą Petravičių ir šeimą.

MARIJA IR KAZYS AMBROZAIČIAI

PADĖKA

A.†A.

OLGA KASPERSKIENĖ

Mirė 1985 m. spalio 9 d. ir buvo palaidota spalio 14 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje. Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame Vysk. Ansui Trakiui už maldas, solistei Romai Mastienei už giesmes, muzikui Arūnui Kaminskui už palydą.

Dėkojame visiems, kurie prisituntė velionei gėlių, pareiškė mums toje liūdėsio valandoje užuojautą.

Dėkojame Vilkaviškio gimnazijos buvusiems mokiniams.

Dėkojame laidotuvių dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybės padėkoti.

Dėkojame grabnešiams ir laidotuvių direktoriui Donald Petkui už malonų patarnavimą.

Visiems, visiems nuoširdus dėkui.

Sūnėnas, pusseserė ir kiti giminės

A.†A. TITUI BRIŠKAIČIUI mirus,
jo žmonai Aldonai, dukrai Giedrei su šeima,
giminėms ir pažįstamiems reiškiamė
nuoširdžiausią užuojautą.

MELROSE PARKO AMERIKOS LIETUVIŲ
KLUBO VALDYBA

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Laiškas

PATIKSLINIMAS

1985 rugsėjo 19 dienos „Drauge“ Vytauto Kutkaus straipsnyje „Lietuvių Bendruomenės suvažiavimui artėjant“ klaidingai rašoma, kad „Paskutiniam Lietuvių katedros vėjams atsisveikinti, kurio išsiuntineta 20,000 egz. JAV lietuviams, tarp aštuonių parašų yra Kanados LB pirmininko dr. Antano Pacevičiaus pavadė, tačiau JAV LB krašto valdybos pirm. dr. Antano Butkaus pavadė nematyti...“

Kanados LB krašto valdybos pirmininku jau dveji metai yra advokatas Algis Pacevičius, kurį daugelis JAV lietuvių matė ir girdėjo kalbant per VII-ąją Lietuvių tautinių šokių šventę Clevelande praėjusiais metais.

PLB Fondo atsišaukimą arba lankstinuką, kviečiantį visus aukoti Lituanistikos katedrai, pasirašė PLB Fondo pareigūnai, bet ne kraštų Bendruomenių pirmininkai. Straipsnyje minimas dr. Antanas Pacevičius yra gerai žinomas Kanados lietuvių visuomenės veikėjas, vienas iš Kanados Lietuvių fondo steigėjų bei ilgametis jo pirmininkas ir dabartinis PLB Fondo direktorius, bet jis nėra Kanados LB krašto valdybos pirmininkas.

PLB Fondo vadovybė

Siūlome įsigyti

Ceslovo Grincevičiaus

VIDUDienio VARPai

pasakojimų ir pasakų knyga

Apie šią knygą daugelio romanų ir novelių laureatas Jurgis Glianda „Laisvose lietuvių“ tarp kitko rašo: „Desimt rinktinės pasakojimų rodo įvairias epochas, turi būties skonių pasakos žanrą... Autorius yra intensyviausias išpildžio medijams — toks gi tai gero beletristo darbo metodas... Pionieri (120 puslapių) „Vidudienio varpų“ rinktinė yra drąta ir apertai pasakojimo menas“.

Knyga išleido Lietuviškos knygos klubas, Kalna su persiuntimu 7 dol.

Rašyti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Chicago, Ill. 60629

P.S. Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstijos takų.

Lituanistikos Katedra The Endowed Chair of Lithuanian Studies University of Illinois at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos
1985 m. rugsėjo mėnesį:

1,000 dol. Lietuvių Fronto Bičiulių Centro valdyba, per J. Baužį, Chicago, IL; Victor G. Mathieu, Bristol, R.I. (iš viso 4,000 dol.); William ir Anne Noreika, Brooklyn, NY.

500 dol. A.A. Peter ir Anne Alexander atminimui — Adele Sprucinski, Torrington, CT; Carl ir Sophie Beinoras, Chicago, IL; Vytenis ir Angela Dirki, Leominster, IL; Viktoras ir Sofija Lastai, Grand Rapids, MI (iš viso 510 dol.); dr. Pauline Luzeckas, Cambridge, MA; kun. Antanas Rubys, Riverdale, NY (iš viso 1,000 dol.); Alge ir Agnes Vaitones, Gloucester, MA; Z.Z., Chicago, IL.

474 dol. A.A. Sofijos Vieškalnienės atminimui po 30 dol. — A. ir O. Šlepavičiai, Jonas ir Ona Vengriai. Po 25 dol. — Vytautas Bruzgas, Lionginas ir Danutė Izickai, Vladas ir Danutė Jančauskai, S. ir E. Mineikos, Bronius ir Hilda Skrabuliai, Vladas ir Marija Židžiūnai. Po 20 dol. — Algis Banyš, Peter Gailiūnas, Joseph ir Anelė Janus, Antanas ir Bronė Jucėnai, S. ir J. Kontrimai, A. ir M. Pakščiai, Antanas Vieškalnis. Po 10 dol. — J. ir E. Ambrozaičiai, P. ir A. Ausiejai, Jonas Banevičius, Šarūnas Banyš, E. Bliudnikas, Eduardas ir Irena Jansonai, Povilas Mekas, S. ir M. Norkunai, V. ir J. Rūtenai, Ada Šilimienė.

305.25 dol. Didžiosios Britanijos Lietuvių sąjunga, per B. Burtiną (iš viso 1,768.56).

300 dol. Kęstutis Keblys, Baton Rouge, LA (iš viso 1,900 dol.); Anelė Lukoševičiūtė, Grand Rapids, MI (iš viso 500 dol.).

250 dol. Julius ir Violeta Keler-

tai, Richland Center, WI (iš viso 750 dol.); a.a. Onos Tonkunienės atminimui — Ritonė ir Teodoras Rudaičiai, Oak Lawn, IL (iš viso 750 dol.); dr. Vytautas ir dr. Ina Užgirių, Worcester, MA (iš viso 1,000 dol.).

200 dol. Jonas Adomaitis, Chicago, IL; Juozas ir Bronė Šlajai, Chicago, IL (iš viso 300 dol.); Stasys ir Leokadija Vilinskai, Windsor, CT (iš viso 500 dol.); Z.Z. Carlisle, PA.

120 dol. Sofija Poškienė, Waterbury, CT.

110 dol. St. George Parish

Lithuanian Committee, per W. Pliskaitį.

100 dol. Stasys ir Ursulė Astrai, Grand Rapids, MI (iš viso 200 dol.); dr. Leonas ir Marija Bajorinai, Pompano Beach, FL (iš viso 300 dol.); dr. Stasys ir dr. Danutė Baliai, Grand Rapids, MI (iš viso 200 dol.); Vytautas ir Nijolė Baniukaičiai, Rockford, MI (iš viso 160 dol.); Bruno ir Maria Gurenai, Hayward, WI (iš viso 500 dol.); Vytautas ir Romaine Jonaičiai, Grand Rapids, MI (iš viso 445 dol.); George Kamantis, Plymouth, PA; Eugenija Kezenė, Woodhaven, NY (iš viso 300 dol.); Juozas ir Barbara Lukai, Grand Rapids, MI (iš viso 200 dol.); Marija Macevičienė, Chicago, IL (iš viso 200 dol.); Petras Molis, Shrewsbury, MA; Liuda Raubienė, Grand Rapids, MI (iš viso 200 dol.); Jonas Treška, Jr., Grand Rapids, MI (iš viso 120 dol.); Ona ir Jonas Treška, Grand Rapids, MI (iš viso 160 dol.); Genė Valunienė, St. Petersburg, FL.

50 dol. Dr. Nancy Razickas Craddock, Newton, NJ; Julia Butkus Epley, Orinda, CA; Zenonas Gobis, Kirtland, OH; Laimutė Grauzinienė, Santa Monica, CA (iš viso 75 dol.); Juozas Jakštas,

Lakewood, OH (iš viso 865 dol.); Kazys Jakštas, Wisconsin Dells, WI; Bronius ir Jadvyga Jankauskai, Chicago, IL; Juozas Jonaitis, Grand Rapids, MI (iš viso 70 dol.); Martynas Jurksas, St. Petersburg, FL; J. Kaklauskas, Cleveland, OH (iš viso 55 dol.); Maksimas ir Bronė Karaskos, Delran, NJ (iš viso 200 dol.); Katalikių Moterų Kultūros draugija, per S. Bobeliene, Woodhaven, NY; Simo Kudirkos Saulių kuopa tremtyje, per V. Vasikauską, Richmond Hill, NY; Frances Laurence, San Jose, CA; R.A. Povell, New York, NY; Pranas ir Stasė Staneliai, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 250 dol.); Lucija Treškaitė, Kentwood, MI (iš viso 60 dol.).

40 dol. Ron ir Teresa Bode, Wyoming, MI.

30 dol. A.A. Klemo ir Pranciškos Gelazių atminimui — Vladas Gelazius, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 55 dol.); dr. Česlovas Masaitis, Thompson, CT (iš viso 305 dol.); Elzbieta Ribokienė, Brockton, MA; Kęstutis Stepšys, Grand Rapids, MI (iš viso 115 dol.); Eglė Turutaitė, Grand Rapids, MI (iš viso 50 dol.).

25 dol. ALR Katalikių Moterų sąjungos 15 kuopa, per E. Ribokienę, Brockton, MA; Kazys ir Ursulė Gaizdučiai, Euclid, OH; Frank ir Jean Lekutis, Fruitport, MI (iš viso 55 dol.); Rita Durickaitė Moore, Gulfport, FL; dr. Mark Pakalnis, West Union, OH; Sofija Radienė, Carlisle, PA; Petras ir Jane Rudenai, Westfield, WI.

24 dol. Gražina Būgaitė, Scranton, PA (iš viso 60 dol.).

20 dol. Dr. Rolandas ir dr. Danutė Giedraičiai, Los Angeles, CA; Stephanija Daukintis, Omaha, NE; Jonas ir Stasė Latviai, Chicago, IL (iš viso 95 dol.); Anne Marie Pizzariello, Seattle, WA; Algirdas Puikunas, Los Angeles, CA; Alexandra Sakienė, Lancaster, OH (iš viso 45 dol.); Stasys Šliauskas, Lachine, Kanada; Pranas Zundė, Atlanta, GA; Kazys Zygas, Grand Rapids, MI; Z.Z., Chicago, IL.

15 dol. Donatas Astras, Grand Rapids, MI.

10 dol. Kenneth Dennis, Chicago, IL; Marija Medelinskienė, Grand Rapids, MI (iš viso 60 dol.);

Robert ir Emilia Sadoniai, Verona, NJ; Juozas Skomantas, Beverly Shores, IN (iš viso 35 dol.); a.a. John G. Subach atminimui — Daniel Subach, Yardley, PA; Joan Yocom, Waukegan, ILL (iš viso 30 dol.).

5 dol. A.A. Mary Baranowsky atminimui — Carol Greig, Woodhaven, NY; a.a. Viktoro Gudaicio atminimui — Jolita Gudaitytė, Kew Gardens, NY; Alice Staselunas Lopez, Miramar, FL; Stasė Strolinė, Grand Rapids, MI (iš viso 10 dol.); a.a. John Taragowski atminimui — New Haven, CT.

Pagal pasizadėjimus gauta:

2,300 dol. Vytautas ir Gražina Kamantai, Sparta, MI (įmokėta 2,370 dol.).

1,000 dol. Ignas ir Dangira Budriai, Collinsville, CT (įmokėta 1,000 dol.); Nijolė Dumbrytė ir Albina Dumbrienė, Chicago, IL (įmokėta 750 dol.).

600 dol. Adolfas ir Aldona Markeliai, Cicero, IL (įmokėta 300 dol.).

500 dol. Vincas ir Sofija Tuskeniai, Palm Springs, CA (įmokėta 400 dol.); Vincas Urbonas, Chicago, IL (įmokėta 300 dol.).

Aukų rugsėjo mėnesį surinko:

Grand Rapids Lėšų telkimo komitetas — 2,075 dol. (iš viso 3,660 dol.); JAV LB Bridgeport apylinkė, Chicago, IL — 75 dol. (iš viso 1,101 dol.); JAV LB Cape Cod apylinkė — 475 dol. (iš viso 3,011 dol.); JAV LB Kansas City apylinkė — 100 dol.; JAV LB St. Petersburg apylinkė — 120 dol. (iš viso 2,962 dol.).

Lėšų telkimo vėjus sėkmingai vyksta. Kviečiame visus prisidėti prie Lituanistikos katedros steigimo. Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame. Čekius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian Community Foundation, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

Vytautas Kamantas PLB Fondo pirmininkas

Nijolė Balzarienė PLB Fondo reikalų vedėja

x Sol. Algirdas Brazis lapkričio 2 d. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo vakarienėje Lietuvių Tautiniuose namuose dainuos a.a. Leonardo Šimučio sukurtas ir jo sūnaus dr. L. Šimučio komponuotas dainas. Matilda Marcinkienė pirmininkauja komisijai, kuri ta vakarienę rengia. Vakarienėje bus paminėta a.a. L. Šimučio dešimties metų mirties sukaktis.

x Julijos Zdanienės rankų darbų ir originalių gobelenų paroda bus Jaunimo centro mažojoje salėje. Atidarymas šį penktadienį, spalio 25 d., 7 val. vak. Paroda tęsis 26-27 dienomis. J. Zdanienė jau yra iš Hot Springs, Ark. atvykusi. Ta proga ji aplankė ir „Draugo“ redakciją bei savo pažįstamus, dirbančius „Drauge“.

x Helen Pius Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje lapkričio 8 d. nuo 7 iki 9 val. vak. mokys, kaip gaminti kalėdinius papuošalus — šiaudinius. Pamokoms rezervuoti reikia tel. 523-5523.

x Michael J. Madigan, iš Chicago Illinois atstovų rūmų pirmininkas, buvo gamtos apsaugos tarybos pabrėžtas, jam įteikiant specialų žymenį už nuopelnus šioje srityje. M. J. Madigan lietuviams gerai pažįstamas, nes kilęs iš lietuvių apgyventos Chicago dalies.

x „LKDS Biuletėnis“, spalio mėnesio numeris, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje duodama žinių apie pabaltiečių žygį, apie Viko posėdį, kaip paprastai, apie Lietuvių Bendruomenę ir kt. Teisingai rašoma apie „svečių“ iš okupuotos Lietuvos pasirodymą Jaunimo centre. Šiek tiek yra informacijų iš lietuviško gyvenimo.

x Dail. Petras Aleksa, Chicago, Ill., Elvyra Vodopalas, Great Falls, Va., Jurgis Belunas, Bolivar, Oh., Vincas Geležūnas, St. Louis, Mo., Vito Valskunas, Omaha, Neb., Pranas Stankus, Hartford, Conn., Aurelijus Prapuolenis, Downers Grove, Ill., Danguolė Smith, Wichita, Ks., A. Šermukšnis, San Francisco, Cal., gražindami laimėjimų šaknelės, kiekvienas atsiuntė po 10 dol. auką. Labai dėkojame už mielas aukas.

x Dr. K. A. Jucas, Chicago, Ill., St. Vašys, St. Petersburg Beach, Fla., Joseph Ramanauskas, Bridgewater, Mass., P. Butkys, Monterey Park, Cal., pratesdami „Draugo“ prenumeratą, kiekvienas pridėjo po 17 dol. auką. Labai dėkojame už mielas aukas.

x Chicago Anglijos lietuvių klubo 25 metų sukaktis balius įvyksta šį šeštadienį, spalio 26 d. Jaunimo centro salėje. Meninė programą atliks sol. Roma Mastienė. Akomponuos Mon. Motekaitis. Dėl informacijos kreiptis pas An. Laką, tel. 778-2615.

x Ieškome moters prižiūrėti 3 mėnesių mergaitę nuo gruodžio mėnesio — Downers Grove. Prašome skambinti 960-3642.

(sk.)

x Lietuvių ekskursija į Havajus. Organizuoja „Draugo“ administracija 14 dienų išvykai. Aplankysim Honolulu, Hilo ir Maui salas. Išvyksime gruodžio 3 d. ir grįšime gruodžio 17 d. Registruotis iki rugsėjo 30 d. pas American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (1-312) 238-9787.

(sk.)

x Už a.a. Simą Sužiedėlį, buvusį Ateitininkų federacijos vadą ir Lietuvių Enciklopedijos redaktorių, šv. Mišios bus spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Jėzuitų koplyčioje. Prašomi visi Chicago ir apylinkių ateitininkai dalyvauti. Šv. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys kun. K. Trimakas. Po pamaldų Jaunimo centro 203 kambary bus ateitininkų sendraugių susirinkimas.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje ateinantį šeštadienį, spalio 26 d., 9:30 val. ryto bus vaikų pirmoji komuniija. Prie pirmos komuniijos eis 17 berniukų ir 19 mergaičių. Tėvai ir jų artimieji kviečiami taip pat dalyvauti pamaldose ir visose iškilmėse.

x „Elta, Information Bulletin“, rugsėjo mėnesio numeris anglų kalba, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje rašoma apie apsisprendimo teisę, popiežiaus kalbą lietuvių tautai, apie Pabaltijo tribunolo sprendimą ir kt. Taip pat duodama informacija apie pagrindinio leidinį „Juventus Academica“, išleistą ok. Lietuvoje.

x Just. Lieponis, Old Oak golfo laukų savininkas, įvertindamas Ateitininkų jubiliejinio kongreso darbą ir sėkmę, prie anksčiau aukotos sumos kongresui pridėjo dar 500 dol. auką.

x Petrė Kasperavičiūtė, St. Petersburg, Fla., buvo atvykusi į Chicago, lankėsi „Drauge“, pratesė prenumeratą ir dar pridėjo 20 dol. dienraščio stiprinimui. P. Kasperavičiūtė skelbiame garbės prenumeratorė, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Juzė Augaitienė, Chicago, Ill., „Tulpės“ restorano savininkė, mūsų rėmėja, lankėsi „Drauge“, pratesė prenumeratą su 27 dol. auka. J. Augaitienė įrašė į garbės prenumeratorių sąrašą, o už gražią paramą tariame nuoširdų acū.

x Dr. Ona Garūnienė, Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratorė, atvyko į „Draugą“, pratesė savo abiem dukroms prenumeratą vieneriems metams ir dar pridėjo 20 dol. auką. Nuširdus acū už rėmimą lietuviško žodžio.

x Alfonsas Petravičius, Miami Beach, Fla., Jolita Leonas, Eug. Likanderis, E. Barskietis, J. A. Paronis, Darien, Ill., V. Dunderas, Islington, Ont., Kanada, Jonas Strijauskas, St. Petersburg, Fla., pratesė „Draugo“ prenumeratą ir kiekvienas aukojo po 17 dol. dienraščio palaikymui. Labai dėkojame už mielas aukas.

x A. Thomas, Woodridge, Ill., pasinaudodamas „Draugo“ naujų skaitytojų vajuos proga, atsiuntė už vienerius metus prenumeratorės mokesčių ir dar paaukojo 25 dol. A. Thomas, mūsų naują skaitytoją, įrašė į garbės prenumeratorių sąrašą, o už lietuviško žodžio rėmimą tariame nuoširdų acū.

x Ieškome moters prižiūrėti 3 mėnesių mergaitę nuo gruodžio mėnesio — Downers Grove. Prašome skambinti 960-3642.

(sk.)

x Po 7 dol. atsiuntė aukų: M. Dausa, Alfonsas Budnikas, Joseph Savickas, Adèle Duoblienė, Br. Mačenskis, V. Radzius, Domas Misiulis, S. Maurukas, Frank Slyteris, G. C. Tamkutonis, Jonas Stasiulis, Sophia Pinto, V. Raišys, S. Žukauskas, Marija Maciavičius, Jonas Paronis, Bronė Pabarčienė, Petronėlė Kimont, K. Knyvas, Bronius Jaras, Julius Klypas, Paul Norkus, Veronika Kuzavins, V. Gailūnas, P. Petrušaitis. Visiems aukotojams tariame acū.

(sk.)

Clevelande supažindinant su nauja sol. Aldonos Stempužienės-Svedienės plokšte. Spaudos ir radio atstovai iš kairės sėdi: akompaniatorė B. Klonowski, sol. A. Stempužienė-Svedienė, A. Balaisaitienė, I. Bublėnė ir N. Kersnauskaitė; stovi: kun. G. Kijauskas, V. Matulionis, V. Plečkaitis ir V. Rociūnas.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

GAUSUS PARAPIJOS SUSIRINKIMAS DĖL NAUJO KLEBONO

Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke klebonas prel. D. A. Mozeris bažnyčioje ir biuleteny aną sekmadienį pranešė parapijiečiams nelinksmą žinią, kad, sulaukęs savo amžiaus poilsio, šių metų pabaigoje išėina pensijon. Parapija gaus naują kleboną. Paprasė spalio 16 vakarą susirinkti parapijos mokyklos salėn pasikalbėti su atvykusiais vyskupijos kunigų tarybos atstovais dėl naujo klebono paskyrimo parapijai. Klebonas dar paaiškino, kad susirinkimas nereikia naujo klebono išrinkimo, tikiai atvykę vyskupijos atstovai norės patirti, kokio klebono parapijai reiktų ir kitas nuataikas.

x Elena ir Alfonso Wait, Joliet, Ill., suprasdami nelengvą lietuviškos spaudos kelią, atsiuntė 30 dol. dienraščio stiprinimui ir pratesė jo prenumeratą vieneriems metams. E. ir A. Wait, mūsų mielus rėmėjus, įrašė į garbės prenumeratorių sąrašą, o už gražią auką nuoširdus acū.

x Kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Dievo Motinos parapijos klebonas Clevelande, Oh., pratesdamas „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė visą šimtį jo paramai. Kun. J. Kijauskui, mūsų garbės prenumeratoriui, už realią ir gražią auką savai spaudai tariame nuoširdų ir didelį acū.

x Union Pier, Mich., Lietuvių draugija atsiuntė tokį laišką: „Didžiai vertindami Jūsų atliekamą neįkainuojamą vertę darbą lietuviško spausdinto žodžio, ryšio, informacijos bei lietuviškos išlaidų bare išseivijoje dienraščio leidimo finansinei naštai palengvinti, Union Pier Lietuvių draugijos vardu kartu su mūsų padėkos pareiškimu siunčiame Jums kuklią, tačiau nuoširdžią 50 dol. auką. Su geriausiais linkėjimais. „Pasirašė — E. Vengianskas, draugijos pirmininkas, ir A. Klimavičius, išdinininkas. Labai dėkojame visiems draugijos nariams už palaikymą lietuviškos spaudos, miela auką ir gražų bei malonų laišką.“

x Po 7 dol. atsiuntė aukų: M. Dausa, Alfonsas Budnikas, Joseph Savickas, Adèle Duoblienė, Br. Mačenskis, V. Radzius, Domas Misiulis, S. Maurukas, Frank Slyteris, G. C. Tamkutonis, Jonas Stasiulis, Sophia Pinto, V. Raišys, S. Žukauskas, Marija Maciavičius, Jonas Paronis, Bronė Pabarčienė, Petronėlė Kimont, K. Knyvas, Bronius Jaras, Julius Klypas, Paul Norkus, Veronika Kuzavins, V. Gailūnas, P. Petrušaitis. Visiems aukotojams tariame acū.

(sk.)

Prel. Mozeris Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonu buvo paskirtas 1953 metais. Žinia dėl naujo parapijos klebono išjudino parapijos lietuvių. LB Brighton Parko apylinkės valdyba, susirūpinusi net bendrališkiu paskaitin apylinkės lietuvių gausiai dalyvauti susirinkime. Paminėtina, jog Lietuvių Bendruomenės apylinkė susilaukavo prel. Mozerio nuoširdžios paramos, ruošiant tautines šventes bei kitus renginius. Parapijos lietuvių susirūpinimo, kad kuria paskirtų gerą lietuvių kunigą parapijos klebonu, juo labiau, kad yra liūdna realybė — didelis trūkumas jaunesnių lietuvių kunigų.

Spalio 16 vakarą prisirinko pilna parapijos mokyklos salė sėdinti ir stovinti lietuvių. Klebonas prel. Mozeris pasveikins parapijiečius sukalbėdamas ir pristatė vyskupijos kunigų tarybos atvykusius atstovus: kun. Kenneth Veto, kun. Joseph Grembla ir kun. Charl Kouba. Klebonas paminėjo, kad parapijos kunigai šiame susirinkime nedalyvaus. Prieš išėidamas palinkėjo susirinkimui pasisakyti už tęsimą parapijos lietuvišką tradiciją, kultūros ir kink kardinolas suteiktų mums tinkamą kleboną, kuris palaikytų mus gerais katalikais ir gerais lietuvišiais. Jam apleidžiant salę, susirinkimas savo gerą kleboną palydėjo nuoširdžiais ir gausiais plojimais.

Atvykę trys vyskupijos atstovai kunigai tęsė susirinkimą. Vertėju sutiko būti kun. Antanas Saulaitis. Jėzuitų provinciolas (Nekalto Prasidėjimo parapija iš jėzuitų susilaukia paslaugaus pastoracinio patarnavimo). Susirinkusių buvo paklausta, ar pranešimus bei paklausimus dalyvaujantys norėtų, kad būtų verčiami iš anglų ir lietuvių kalbą, balsuojant pakilo kuo-

ne visų susirinkusių rankos. Vienas iš kunigų paaiškino, kad jų tikslas yra sužinoti, ko parapijai reikia ir kokį kleboną parapija norėtų turėti. Paskalbėjime visų susirinkusių mintys bazavosi apie parapijos ateitį, prašyti lietuvių kunigo klebonu. Pasiskaitę prašė teisingo, gero administratoriaus, kad parapija pritrauktų jaunimo ir kad jis būtų lietuvis su kuriuo galėtų savo gimtąja kalba atlikti įvairius pastoracinius ir kitus reikalus. Buvo net pasiūlymų, kad atsiranda ir baimės, jog, neturint lietuvių klebono, geras katalikas gali suklydinti ar suvilioti atsidarandčių naujų religijų organizatoriai bei viliojotai. Tęsiant pasikalbėjimą su atstovais, vienas iš salės prašė paskirti čia buvusį kunigą Kasputį (audringas plojimas). Taip pat audringais plojimais palydėjo ir kun. Saulaitis, SJ, pasiūlytą kandidatūrą. Gal visų susirinkusių mintis stipriai išreiškė Jonas Dainauskas tarėdamas: mūsų parapija turi didelį skaičių lietuvių, kurių dalis yra ir gerai kalbančių angliškai. Bet čia ne kalbos klausimas, o teisė melstis lietuviškai. Kiekvieno žmogaus kataliko teisė vaikystėje įgyta kalba, Dievą garbinti savo tėvų kalba (gausūs plojimai ir valio!). Mūsų prašymas kuriai — skirti kunigą, kuris lietuviams toliau bus kunigu ir visuomet bus vadovu melstis lietuviškai.

Parapijoj gyvena apie 800 šeimų (gal dalis mišrių) ir keletas šimtų pavienių. Nesiimu čia apžvelgti parapijos istorijos, tačiau norėčiau paminėti, kad pagal klebono finansinius pranešimus parapija skolų neturi. 1964 metais prel. Mozerio pastatytos naujos modernios bažnyčios skolos jau išmokėtos prieš kelerius

metus. Vienas iš vyskupijos kunigų tarybos atstovų susirinkimui pasakė gana gerą žinią, kad yra 25 lietuvių kunigai. Nežinia, kokia plot mas tas skaičius buvo praneštas, bet paminėtina ir kita informacija. Spalio 6 d. Lietuvių Romos Katalikų federacijos Chicago apskrities suvažiavime kun. Saulaitis savo pranešime kalbėdamas apie kunigų trūkumą, pasakė, kad Chicagoje yra 73 kunigai, iš kurių tik 16 jaunesni, negu 60 metų ir tik 5 iš jų kalba lietuviškai.

Pagal susirinkimo nuotais ir palankias svečių kunigų kalbas, atrodytų, kad parapija teisėtai turėtų sulaukti klebono lietuvių. Parapijiečiai nori gražiai sugyventi su naujuoju parapijos vadovu.

J. Šlajus

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Hamiltono teatras** „Aukuras“ savo veiklos 35 metų minės spalio 27 d. Wesdale kolegijos salėje. Meninė programą „Aukuro“ aktoriai suvaidins A. Škėmos veikalą „Vieną vakarą“ ir paskaitys kitas ištraukas iš lietuvių rašytojų kūrybos. Iš Toronto atvyks muz. D. Viskontienės vadovaujamas „Volungės“ choras, kuris atliks trumpą dainų programą. Vaisės bus Jaunimo centre.

— **Anelė Mačiulaitienė** už savo megtą ir siuvinėtą skara rankdarbių parodoje Toronte laimėjo pirmą vietą ir specialų kaspiną.

— **Gediminas Breichmanas** yra pasiekęs „Stelco“ fabrike superintendente vietą. Tai aukščiausias pareigas Hamiltone pasiekęs lietuvis. Šioje įmonėje dirbo daugelis lietuvių, kurie pradėjo nuo paprastų darbininkų ir pasiekė aukštas vietas, nors daugelis dabar yra išėję į pensiją.

— **Hamiltono skautai** lapkričio 17-18 dienomis švės savo 35 metų sukaktį. Jie žada sukviešti vyriausius skautininkus, jų pavaduotojus, rajono pareigūnus, vietas ir apylinkių skautus ir skautiską jaunimą. Bus pritaikyta ir programa atitinkamam skautiskam amžiui.

— **Naujais pensininkais** pasidarė Saul Ste. Marie, Ont., lietuvių gyvenvietėje. Į pensiją išėjo Ignas Genys, išdirbęs apie 25 metus vamzdžių gamyboje, o pirmiau dirbęs aukso kasyklose, Juozas Kvesciauskas, dirbęs apie 37 metus mūriniu, ir Anicetas Petronis, apie 30 metų išdirbęs įvairių

metus.

Vienas iš vyskupijos kunigų tarybos atstovų susirinkimui pasakė gana gerą žinią, kad yra 25 lietuvių kunigai. Nežinia, kokia plot mas tas skaičius buvo praneštas, bet paminėtina ir kita informacija. Spalio 6 d. Lietuvių Romos Katalikų federacijos Chicago apskrities suvažiavime kun. Saulaitis savo pranešime kalbėdamas apie kunigų trūkumą, pasakė, kad Chicagoje yra 73 kunigai, iš kurių tik 16 jaunesni, negu 60 metų ir tik 5 iš jų kalba lietuviškai.

Pagal susirinkimo nuotais ir palankias svečių kunigų kalbas, atrodytų, kad parapija teisėtai turėtų sulaukti klebono lietuvių. Parapijiečiai nori gražiai sugyventi su naujuoju parapijos vadovu.

J. Šlajus

CHICAGOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBO 26-RIŲ METU SUKAKTIS

Jau 1960 m. iš Anglijos atvykusių lietuvių ir apsigyvenusių Chicagoje buvo keli šimtai. Tų pačių metų rudenį iniciatorių grupė K. Rožanskas, B. Palulis ir St. Matulis Vyčių salėje surengė Anglijoj gyvenusių lietuvių pirmą pobuvį. Tada ir gimė mintis įsteigti Anglijos lietuvių klubą. Ėjo pasiruošimo bei iš Anglijos Chicagoje apsigyvenusių tautiečių suregistravimas ir 1961 m. gruodžio 2 d. Algirdo Pužausko bute susirinkę „anglikonai“ įsteigė klubą, kurio tikslas eiti lietuviškos veiklos keliu ir savišalpa narių tarpe. Į klubo užsimojimus nedelsiant jungėsi ir kiti, kurie jau buvo dirbę organizacinį darbą Anglijoje — Didž. Britanijos Lietuvių s-gos skyriuose.

Nuo 1961 — 1985 m. Chicago Anglijos Lietuvių klubas savo lietuviško kelio šakotoj veikloje tūkstantinėmis yra parėmęs lietuvišką spaudą, radijo, Pasaulio jaunimo lietuvių kongresus, tautinių šokių

riuose darbuose.

— **Lilija Duobaitė** ir Diana Vainutytė, vasarą praleidusios Sault Ste. Marie, Ont., išvyko studijoms į pietų Ontario universitetus. L. Duobaitė studijuoja urbanistiką Waterloo universitete, o D. Vainutytė sveikatos priežiūrą Londone.

— **Dr. Maria Ramūnienė** su savo vaikais ir vaikaičiais lankėsi Europoje. Ji yra a.a. prof. dr. Antano Ramūno-Paplauskio našlė.

— **St. Catharines, Ont.,** lietuvių parapijoje lankėsi Londono vyskupas Thomas B. Fulton rugsėjo 29 d. J. palydėjo pranciškonų viceprovinciolas kun. Augustinas Simanavičius ir vietos klebonas kun. Kęstutis Butkus.

— **A. A. Romas Draudvila**, 65 metų amžiaus, ir a.a. Ona Kelmelienė, 62 metų amžiaus, palaidoti lietuvių kapinėse rugsėjo 2 dieną.

— **A. A. Walter Lavinskas** mirė rugpjūčio 19 d. Montrealy ir palaidotas iš Holy Cross bažnyčios po pamaldų Pointe Claire kapinėse. Liko nuliūdime du broliai ir penkios seserys su šeimomis.

— **Apylinkės valdyba St. Catharines, Ont.,** rugpjūčio 2 d. turėjo susirinkimą ir aptarė tolimesnį savo veiklą. Nutarė pasiųsti du atstovus į Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos suvažiavimą Montrealyje, kuris bus spalio 26-27 d., ir apmokėti jiems keliones ir viešbučio išlaidas. Tautos šventės minėjimą nutarta rengti rugsėjo 8 d. Priarta dalyvauti spalio mėnesį vynuogių šventėje ir parade.

šventes ir kitas lietuviškas institucijas. 1969 m. suruošė literatūros vakarą, iškviestam Anglijoj gyvenančius lietuvių rašytojus: poetą V. Šlaitą, J. Kuzmickį ir R. Spalį. 1972 m. Čiurlionio galerijoje, Chicagoj, buvo suruošta Anglijos lietuvių dailininkų paroda. Dalyvavo G. Grigaričiūtė, P. Bugailiškis, V. Jokubaitis ir Britanijoj gyvenę čikagiečiai A. Petrikonis ir M. Stankūnienė.

Deja, šiandieną iš dalyvavusių literatūros vakare Chicagoj tik V. Šlaito skaitome sukurtais eilėraščius „Draugo“ literatūros skyriuje. R. Spalis ir J. Kuzmickis jau išsiskyrė iš gyvųjų tarpo. Iš dalyvavusių jungtinėje parodoj Chicagoje penkių dailininkų tik M. Stankūnienė ruošia parodas ir nepailsta tapyboj, o pastarieji keturi dailininkai jau iškeliavo amžinybėn. Tačiau jie gyvi mūsų tarpe atminimuos ir maldose. Jie bus įamžinti klubo 25-rių metų veiklos sukakties almanache, kuris jau ruošiamas spausdinti.

Spalio 26 d. Jaunimo centre vyks sukurtojų banketas. Meninėje programos daly solistė Roma Mastienė atliks lietuvių kompozitorių kūrinius, akomponuos Anagirdas Motekaitis. Akademijoj bus pagerbti klubo veikloj nusipelnę nariai ir pristatyti valdybų buvę pirmininkai. Svečiai bus vaišinami A. Stropienės paruošta puikia vakariene ir šampano tostų, Gros „Aido“ orkestras, turtingas laimės šulinys kurį padovanavo miela klubo narė dailininkė Magdalena Stankūnienė.

Klubo nariai ir visi Chicago Anglijos Lietuvių klubo bičiuliai prašomi dalyvauti klubo 25-rių metų sukakties šventėje.

A.L.

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.

Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.